

FOCUS

Anglicko-slovenský slovníček

3

Slovak Ventures s.r.o.
Kasalova 6, 949 01 Nitra
Slovenská republika

www.venturesbooks.sk/pro-stredni-skoly/focus

©Slovak Ventures 2016

FOCUS 3

Anglicko-slovenský slovníček

OBSAH

Anglicko-slovenský slovníček - - - - -	2
Unit 1 – LOOKS - - - - -	2
Unit 2 – JUST DO IT - - - - -	7
Unit 3 – GOING PLACES - - - - -	12
Unit 4 – EAT UP - - - - -	17
Unit 5 – ONE WORLD - - - - -	23
Unit 6 – GET WELL - - - - -	27
Unit 7 – IN THE SPOTLIGHT - - - - -	32
Unit 8 – GOOD CITIZENS - - - - -	37
Gramatika - - - - -	42
Skúškové stratégie - - - - -	69
Typové cvičenia k maturite - - - - -	79

VÝSLOVNOSŤ

Zvláštne hlásky v anglickej výslovnosti:

[θ]	three	[θri:]
[ð]	this	[ðɪs]
[æ]	dad	[dæd]
[ə]	sister	[ˈsɪstə]
[ɜ:]	bird	[bɜ:d]

Hlavný prízvuk sa označuje horným apostroфом pred prízvučnou slabikou vtedy, ak sa nejedná o jednoslabičné slovo: cartoon [ka:'tu:n], seven ['sevən], ale sun [sʌn]. Vedľajší prízvuk sa označuje dolným apostroфом: kangaroo [ˌkæŋgə'ru:].

UNIT 1 – LOOKS

Personality / Osobnosť

adventurous	/əd'ventʃərəs/	odvážny, dobrodružný
aggressive	/ə'gresɪv/	agresívny
arrogant	/'ærəgənt/	arogantný, domýšľavý
brave	/breɪv/	statočný
caring	/'keərɪŋ/	starostlivý
charming	/'tʃɑ:mɪŋ/	očarujúci, pôvabný
cheeky	/'tʃi:ki/	drzý
childish	/'tʃaɪldɪʃ/	detinský
creative	/'kri'eɪtɪv/	tvorivý
dynamic	/daɪ'næmɪk/	dynamický
easy-going	/'i:zi 'gəʊɪŋ/	bezstarostný
fascinating	/'fæsəneɪtɪŋ/	úžasný, fascinujúci
friendly	/'frendli/	priateľský
hard-working	/'hɑ:d 'wɜ:kɪŋ/	pracovitý
imaginative	/'ɪmædʒəneɪtɪv/	nápaditý
immature	/'ɪmə'tʃʊə/	nezrelý, nevypelý
jealous	/'dʒeləs/	žiarlivý
kind	/'kaɪnd/	láskavý
lazy	/'leɪzi/	lenivý
mature	/mə'tʃʊə/	zrelý, vypelý
mischievous	/'mɪstʃɪvəs/	škodoradostný, zlomyseľný
nervous	/'nɜ:vəs/	nervózný
open to sth	/'əʊpən tə 'sɪmθɪŋ/	otvorený, prístupný niečomu
outgoing	/'aʊt'gəʊɪŋ/	spoločenský
reliable	/'ri'laɪəbəl/	spoľahlivý
realistic	/'riə'lɪstɪk/	realistický
rude	/'ru:d/	neslušný, hrubý
selfish	/'selfɪʃ/	sebecký
sense of humour	/'sens əv 'hju:mə/	zmysel pre humor
sophisticated	/'sə'fɪstəkeɪtəd/	kultivovaný, sofistikovaný
tolerant	/'tɒlərənt/	tolerantný

Appearance and age / Vzhľad a vek

adorable	/ə'dɔ:rəbəl/	roztomilý, rozkošný
attractive	/ə'træktɪv/	príťažlivý
bald	/bɔ:ld/	holohlavý, plešatý
baldness	/'bɔ:ldnəs/	plešatosť
blue-/brown-eyed	/'blu: /,braʊn 'aɪd/	modro-/hnedooký

cheek	/tʃi:k/	líce
chin	/tʃɪn/	brada
cool	/ku:l/	skvelý, senzačný
curly/straight/dark/ short/long hair	/kɜ:li/streɪt/dɑ:k /ʃɔ:t/lɒŋ 'heə/	kučeravé/ rovné/ tmavé/ krátke/ dlhé vlasy
cute	/kju:t/	roztomilý
dark-/fair-/long-/ short-haired	/dɑ:k/fɛə/,lɒŋ /ʃɔ:t 'heəd/	tmavovlasý / svetlovlasý / s dlhými/ krátkymi vlasmi
dark-/lighter-/ pale-skinned	/dɑ:k/,laɪtə /peɪl 'skɪnd/	s tmavšou/ svetlejšou/ bledšou pleťou
dimples	/'dɪmplz/	jamky (na tvári)
facial features	/fɛɪʃəl 'fi:tʃəz/	rys tváre
fat	/fæt/	tučný
freckles	/'frekəlz/	pehy
good-looking	/gʊd 'lʊkɪŋ/	dobre vyzerajúci, pekný
gorgeous	/'gɔ:dʒəs/	nádherný
in his early/mid/ late twenties	/ɪn ɪz ɜ:lɪ/,mɪd /leɪt 'twentɪz/	má niečo (málo) cez dvadsať rokov / asi dvadsaťpäť / skoro tridsať rokov
in his teens	/ɪn ɪz 'ti:nz/	v jeho mladom veku (medzi 13 – 19 rokmi)
make-up	/'meɪkʌp/	make-up, líčenie
medium height	/'mi:diəm 'haɪt/	stredne vysoký
middle-aged	/'mɪdəl 'eɪdʒd/	v strednom veku
mysterious	/'mɪ'stɪəriəs/	záhadný
overweight	/'əʊvə'weɪt/	s nadváhou, obézny
red-headed	/'red 'hedəd/	ryšavý
scruffy	/'skrʌfi/	neupravený, zanedbaný
short	/ʃɔ:t/	nízky, malého veku
skinny	/'skɪni/	chudý, vychudnutý
slim	/'slɪm/	štíhly
smart	/'smɑ:t/	elegantný
stylish	/'stɑɪlɪʃ/	štýlový
well-built	/'wel 'bɪlt/	dobre stavaný
well-dressed	/'wel 'drest/	pekné oblečený

Clothes and accessories / Oblečenie a doplnky

bangle	/'bæŋgəl/	náramok (pevný, v tvare obrúčky)
baseball cap	/'beɪsbɔ:l kæp/	šiltovka
boots	/'bu:ts/	topánky (vysoké)
bracelet	/'breɪslət/	náramok

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 1

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURE

casual/formal clothes	/,kæʒuəl/,fɔ:məl'kleʊðz/	neformálne/formálne oblečenie
coat	/kəʊt/	kabát
cotton	/'kɒtn/	bavlna
designer dress	/di'zainə dres/	šaty od módneho návrhára
fashionable	/'fæʃənəbəl/	módny
fleece	/'fli:s/	ovčie rúno (pôvodne), flís
flying jacket	/'flaɪŋ ,dʒækət/	kožená bunda s kožuštinovou podšívkou
gloves	/glʌvz/	rukavice
hat	/hæt/	klobúk
high-heeled	/'haɪ 'hi:əld/	s vysokými podpätkami
jeans	/dʒi:nz/	džínsy, rifle
jumper	/'dʒʌmpə/	sveter
leather	/'leðə/	kožený, koža
look	/lʊk/	vzhľad
patterned	/'pætənd/	vzorovaný
scarf	/ska:f/	šál, šatka
shirt	/'ʃ:t/	košela
shorts	/'ʃɔ:ts/	krátke nohavice, šortky
silver ring	/'sɪlvə 'rɪŋ/	strieborný prsteň
striped	/'straɪpt/	pruhovaný
suit	/'su:t/	oblek
sunglasses	/'sʌŋ,glɑ:səz/	slnečné okuliare
sweatshirt	/'swetʃɜ:t/	mikina
T-shirt	/'ti: ʃɜ:t/	tričko
tie	/'taɪ/	kravata
top	/'tɒp/	top, vrchná časť odevu
trainers	/'treɪnəz/	športová obuv
trousers	/'traʊzəz/	nohavice
vintage	/'vɪntɪdʒ/	retro štýl
waistcoat	/'weɪskəʊt/	vesta (napr. k obleku)
woollen	/'wʊlən/	vlnený

Clothes and appearance / Oblečenie a vzhľad

be the image of	/,bi ðə 'ɪmɪdʒ əv/	byť stelesnením, predstavovať
dress casually/smartly/ fashionably/well/in black	/'dres 'kæʒuəli/'smɑ:tli/ 'fæʃənəbli/'wel/ɪn 'blæk/	obliekať sa neformálne/ elegantne/ moderne/ pekne/ do čierneho
fit	/'fɪt/	padnúť, sedieť, hodiť sa (oblečenie)

get changed	/,get 'tʃeɪndʒd/
get dressed/undressed	/,get 'drest/,ʌn'drest/
look	/lʊk/
look like sb	/'lʊk laɪk ,sʌmbədi/
match	/mætʃ/
put on	/,pʊt 'ɒn/
resemble sb	/'rɪ'zembəl ,sʌmbədi/
suit	/su:t/
try on	/,traɪ 'ɒn/
wear	/weə/

Relationships / Vzťahy

always be there for	/,ɔ:lweɪz bi 'ðeə fə/	byť vždy niekomu oporou/ vždy tam byť pre niekoho
close friend	/,kləʊs 'frend/	blízky priateľ
date	/deɪt/	rande
fall out with	/,fɔ:l 'aʊt wɪð/	nepohodnúť sa s niekým
get on well with	/,get ɒn 'wel wɪð/	dobre s niekým vychádzať
hang out with	/,hæŋ 'aʊt wɪð/	tráviť s niekým čas
have a lot	/'hæv ə ,lɒtɪn 'kɒmən wɪð/	mať s niekým veľa
in common with		spoločného
have a good relationship with	/'hæv ə ,ɡʊd rɪ'leɪʃənʃɪp wɪð/	mať s niekým dobrý vzťah
have similar interests	/'hæv ,sɪmələ 'ɪntərəsts/	mať podobné záujmy
have an argument	/'hæv ən 'ɑ:gjəmənt/	pohádať sa
look after sb	/'lʊk 'ɑ:ftə ,sʌmbədi/	staráť sa o niekoho
lose touch with	/'lu:z 'tʌtʃ wɪð/	stratiť s niekým kontakt
opposite sex	/'ɒpəzət 'seks/	opačné pohlavie
socialise with	/'səʊʃəlaɪz wɪð/	s niekým sa sýkať (spoločensky)
stop seeing each other	/,stɒp 'si:ɪŋ i:tʃ,ʌðə/	prestať sa spolu vídať

Family members / Členovia rodiny

ancestor	/'ænsəstə/	predok
ex-husband/ex-wife	/,eks 'hʌzbənd/,eks'waɪf/	bývalý manžel / bývalá manželka
father-in-law/	/'fa:ðər ɪn ,lɔ:/	svokor/ svokra
mother-in-law	'mʌðər ɪn ,lɔ:/	
great-grandfather/	/,greɪt 'grænd,fɑ:ðə/	pradedko/ prababka
great-grandmother	/,greɪt 'grænm,ʌðə/	

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 1

GRAMATIKA

great-great-grandfather/	/,greɪt ,greɪt ˈgrænd,fɑːðə/	pra-pradedko/ pra-prababka
great-great-grandmother	,greɪt ,greɪt ˈgrænd,mʌðə/	
great-great-grandson/	/,greɪt ,greɪt ˈgrænsʌn/	pra-pravnuk/pra- pravnučka
great-great-granddaughter	,greɪt ,greɪt ˈgrænd,dɔːtə/	
half-brother/half-sister	/'hɑːf ,brʌðə/'hɑːf ,sɪstə/	nevlastný brat/sestra (s ktorými máme spoločnú matku alebo otca)
nephew	/'nefjuː/	synovec
niece	/'niːs/	neter
second husband/wife	/'sekənd 'hʌzbənd/'waɪf/	druhý manžel / druhá manželka
son-in-law/	/'sʌn ɪn ,lɔː/	zat'/ nevesta
daughter-in-law	'dɔːtər ɪn ,lɔː/	
stepbrother/stepsister	/'stepbrʌðə/'stepsɪstə/	nevlastný brat/sestra (bez pokrvného príbuzenstva)
stepfather/stepmother	/'stepfɑːðə/'stepmʌðə/	nevlastný otec/matka
stepson/stepdaughter	/'stepsʌn/'stepdɔːtə/	nevlastný syn/dcéra
uncle/aunt	/'ʌŋkəl/'ɑːnt/	ujko/ teta

Other / Ostatné

exception	/ɪk'sepʃən/	výnimka
eyesight	/'aɪsaɪt/	zrak
gene	/'dʒiːn/	gén
inherit sth from sb	/'ɪn'herət ,sʌmθɪŋ frəm ,sʌmbɒdi/	zdediť niečo po niekom
left handedness	/'left 'hændɪdnəs/	ľavorukosť
left-/right-handed	/'left/,raɪt 'hændɪd/	ľavoruký/ pravoruký
look as if/as though	/'lʊk əz ɪf/əz ðəʊ/	vyzerať ako keby/ ako keď
look out!	/'lʊk 'aʊt/	dávaj pozor!
look up	/'lʊk 'ʌp/	vzhliadnuť, pozrieť sa hore
pass sth on	/'pɑːs ,sʌmθɪŋ 'ɒn/	predať niečo ďalej
report on sth	/'rɪ'pɔːt ɒn ,sʌmθɪŋ/	podať o niečom správu
she'd make a great ...	/'ʃiːd meɪk ə greɪt.../	bola by z nej úžasná ...
short-sighted	/'ʃɔːt 'saɪtəd/	krátkozraký
take after sb	/'teɪk 'ɑːftə ,sʌmbɒdi/	byť po niekom
unique	/'juː'niːk/	jedinečný

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURE

UNIT 2 – JUST DO IT!

Types of sport / Druhy športu

archery	/ˈɑːtʃəri/	lukostrel'ba
athletics	/æθˈletɪks/	atletika
boxing	/'bɒksɪŋ/	box
canoeing	/'kəʊnuːɪŋ/	kanoistika
competitive sport	/kəmˌpetətɪv 'spɔ:t/	súťažný/ vrcholový šport
cycling	/'saɪklɪŋ/	cyklistika
extreme sport	/'ɪkstri:m 'spɔ:t/	extrémny šport
hockey	/'hɒki/	(pozemný) hokej
ice hockey	/'aɪs , hɒki/	ľadový hokej
individual/team sport	/'ɪndə'vɪdʒuəl/'ti:m spɔ:t/	individuálny/ tímový šport
indoor/outdoor sport	/'ɪndoː/,aʊt'doː spɔ:t/	halový/ vonkajší šport
jogging	/'dʒɒɡɪŋ/	jogging
karate	/'kə'reɪ:ti/	karate
kung fu	/'kʌŋ 'fu:/	kung fu
long jump	/'lɒŋ dʒʌmp/	skok do diaľky
motor racing	/'məʊtə ,reɪsɪŋ/	automobilové preteky
rowing	/'rəʊɪŋ/	veslovanie
sailing	/'seɪlɪŋ/	plachtenie
skating	/'skeɪtɪŋ/	korčuľovanie
skiing	/'ski:ɪŋ/	lyžovanie
snowboarding	/'snəʊbɔːdɪŋ/	jazda na snowboarde
swimming	/'swɪmɪŋ/	plávanie
(table) tennis	/'(teɪbəl) 'tenɪs/	(stolný) tenis
wind-surfing	/'wɪnd ,sɜːfɪŋ/	windsurfing
wrestling	/'reslɪŋ/	zápasenie

Places where you do sport / Miesta, kde športuješ

athletics track	/æθˈletɪks træk/	atletická dráha
basketball/	/'bɑːskɛtbɔːl/	basketbalové/
volleyball court	'vɒlibɔːl kɔːt/	volejbalové ihrisko
boxing/wrestling ring	/'bɒksɪŋ/'reslɪŋ rɪŋ/	ring (pre box, zápasenie)
cricket/football/rugby/	/'krɪkɛt/'fʊtbɔːl/'rʌɡbi/	ihrisko na kriket/ futbal/
hockey pitch	'hɒki pɪtʃ/	ragby/ hokej
cycle/motor racing track	/'saɪkəl/'məʊtə ,reɪsɪŋ træk/	cyklistická/ automobilová pretekárska dráha
golf course	/'gɒlf kɔːs/	golfové ihrisko
gym	/'dʒɪm/	telocvičňa, posilňovňa
ice rink	/'aɪs rɪŋk/	klzisko

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 2

(Olympic) swimming pool	/ (ə, lɪmpɪk) 'swɪmɪŋ pu:l/	(olympijský) plavecký bazén
sailing club	/'seɪlɪŋ klʌb/	jachtársky klub
ski resort	/'ski: rɪ, zɔ:t/	lyžiarske stredisko
(ski) slope	/('ski:) sləʊp/	zjazdovka
squash/tennis court	/'skwɒʃ/ 'tenəs kɔ:t/	squashový/ tenisový kurt
stadium	/'steɪdɪəm/	štadión

Sports equipment / Športové vybavenie

badminton/squash/tennis racket	/'bædmɪntən/ 'skwɒʃ/ 'tenəs ,rækət/	badmintonová/ squashová/ tenisová raketa
baseball/cricket bat	/'beɪsbɔ:l/ 'krɪkət bæʔ/	baseballová/ kriketová pálka
golf club	/'gɒlf klʌb/	golfová palica
helmet	/'helmət/	prilba, helma
hockey stick	/'hɒki stɪk/	hokejka
kit	/'kɪt/	vybavenie, výstroj
(snow)board	/('snəʊ) bɔ:d/	snowboard
table tennis bat	/'teɪbəl ,tenəs bæʔ/	raketa na stolný tenis
trainers	/'treɪnəz/	športové topánky

People in sport / Ľudia v športe

athlete	/'æθli:t/	atlét
captain	/'kæptən/	kapitán
coach/trainer	/'kəʊtʃ/ 'treɪnə/	tréner
fan	/'fæn/	fanúšik
footballer	/'fʊtbɔ:lə/	futbalista
goalkeeper	/'gəʊl,ki:pə/	brankár
opponent	/'ə'pəʊnənt/	protivník
opposing team	/'ə'pəʊzɪŋ 'ti:m/	tím protihráčov
player	/'pleɪə/	hráč
referee	/'refə'ri:/	rozhodca, sudca
rival	/'raɪvəl/	súper
runner	/'rʌnə/	bežec
spectator	/'spek'teɪtə/	divák (v športe)
team-mate	/'ti:m meɪt/	spoluhráč

Types of sports competitions / Druhy športových súťaží

cycle race	/'saɪkəl reɪs/	cyklistické preteky
FA Cup	/'ef 'eɪ kʌp/	Anglický pohár
final	/'faɪnəl/	finále
league	/'li:g/	liga
(long-distance) race	/(lɒŋ 'dɪstəns) reɪs/	(vytrvalostné) preteky

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA K MATURE

marathon	/ˈmæərəθən/	maratón
match	/mætʃ/	zápas
Paralympics / Paralympic Games	/ˌpærəˈlɪmpɪks/ˌpærəˈlɪmpɪk geɪmz/	paraolympiáda / paraolympijské hry
sporting/sports event	/ˈspɔːtɪŋ/ˈspɔːtsɪˌvent/	športová disciplína/udalosť
tournament	/ˈtʃənəmənt/	turnaj
walking race	/ˈwɔːkɪŋ reɪs/	preteky v chôdzi

Competing in sports / Súperenie v športe

beat an opponent/the champion	/ˌbiːt ən əˈpəʊnənt/də ˈtʃæmpiən/	poraziť protivníka/šampióna
blow a whistle	/ˌbləʊ ə ˈwɪsəl/	zapískať na píšťalku
bounce/catch/hit	/baʊns/kætʃ/hɪt	odraziť/ chytiť/ trafiť/
kick/pass/throw a ball	/kɪk/pɑːs/θrəʊ ə ˈbɔːl/	kopnúť/ prihrať/ hodiť loptu
break a world record	/breɪk ə ˌwɜːld ˈrekɔːd/	prekonať svetový rekord
chase after sb	/ˈtʃeɪs ˌɑːftə ˌsʌmbɒdi/	naháňať niekoho
come first/second/last	/ˌkʌm ˈfɜːst/ˈsekənd/ˈlɑːst/	umiestniť sa na prvom/ druhom/ poslednom mieste
compete	/kəmˈpiːt/	pretekať, súťažiť
dive for the ball	/ˌdaɪv fə ðə ˈbɔːl/	vrhnúť sa za loptou
do sport	/ˌduː ˈspɔːt/	robiť šport, športovať
enter a competition	/ˌentə ə ˌkɒmpəˈtɪʃən/	prihlásiť sa do súťaže
gold/silver/bronze medal	/ˌgəʊld/ˈsɪlvə/ˌbrɒnz ˈmedl/	zlatá/ strieborná/ bronzová medaila
keep/stay fit	/ˌkiːp/steɪ ˈfɪt/	udržiavať sa / zostať fit
keep/stay in shape	/ˌkiːp/steɪ ɪn ˈʃeɪp/	udržiavať sa / zostať v kondícii
lead (n; v)	/liːd/	vedenie/ byť vo vedení, viesť
lose a match/a game	/ˌluːz ə ˈmætʃ/əˈgeɪm/	prehrať zápas/hru
lose a point	/ˌluːz ə ˈpɔɪnt/	stratiť bod
overtake	/ˌəʊvəˈteɪk/	predbehnúť
position	/pəˈzɪʃən/	pozícia
qualify for	/ˈkwɒləfaɪ fɔː(r)/	kvalifikovať sa do
score (n; v)	/skɔːr/	skóre; skórovať
score a goal/a point	/ˌskɔːr ə ˈgəʊl/əˈpɔɪnt/	streliť gól/ získať bod
set a new (world) record	/ˌset ə njuː (ˌwɜːld) ˈrekɔːd/	vytvoriť nový (svetový) rekord
speed	/spiːd/	rýchlosť
speed up	/ˌspiːd ˈʌp/	zrýchliť
take part in	/ˌteɪk ˈpɑːt ɪn/	zúčastniť sa

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 2

training session	/ˈtreɪnɪŋ ˌseʃən/	športové sústreďenie, tréning
win a prize/a match/ a game	/ˌwɪn əˈpraɪz/ə ˈmætʃ/ ə ˈɡeɪm/	vyhrať cenu/ zápas/ hru
win a point	/ˌwɪn ə ˈpɔɪnt/	získať bod

Injuries and disabilities / Zranenia a postihnutia

ache	/eɪk/	bolesť
break your neck	/ˌbreɪk jə ˈnek/	zlomiť si väz
disabled	/dɪsˈeɪbld/	hendikepovaný, znevýhodnený
fall over/have a fall	/ˌfɔːl ˈəʊvə/,hæv əˈfɔːl/	spadnúť
get injured	/ˌɡet ˈɪndʒəd/	zraniť sa
(spinal) injury	/('spainl) ˌɪndʒəri/	poranenie (chrbtice)
hurt yourself	/ˈhɜːt jɔːself/	ublížiť si, poraniť sa
overcome your disability	/ˌəʊvə,kʌm jə,dɪsəˈbɪləti/	prekonať svoj hendikep
prosthetic leg	/prɒs,θetik ˈleg/	protéza nohy
tragedy	/ˈtrædʒədi/	tragédia
wheelchair	/ˈwiːltʃeə/	invalidný vozík

Personal qualities / Osobné kvality

caring	/ˈkeərɪŋ/	starostlivý
courage	/ˈkʌrɪdʒ/	odvaha
courageous	/kəˈreɪdʒəs/	odvážny
determination	/dɪˌtɜːməˈneɪʃən/	odhodlanie
determined	/dɪˈtɜːmənd/	odhodlaný
generosity	/ˌdʒenəˈrɒsəti/	štedrosť, veľkorysosť
generous	/ˈdʒenərəs/	štedrý, veľkorysý
inspiration	/ˌɪnspəˈreɪʃən/	inšpirácia
inspiring	/ɪnˈspaɪərɪŋ/	inšpirujúci, podnetný
likeable	/ˈlaɪkəbəl/	sympatický, príjemný
modest	/ˈmɒdəst/	skromný
modesty	/ˈmɒdəsti/	skromnosť
passion	/ˈpæʃən/	vášeň
passionate	/ˈpæʃənət/	vášnivý
positive	/ˈpɒzətɪv/	pozitívny, dobre naladený
positive attitude	/ˌpɒzətɪv ˈætətjuːd/	pozitívny prístup

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURE

Other / Ostatné

achieve	/ə'tʃi:v/	dosiahnuť, získať
become a member of (a club)	/bɪ,kɫəm ə 'membər əv (ə ,kɫəb)/	stať sa členom (klubu)
challenge	/'tʃæləndʒ/	výzva
copy	/'kɒpi/	napodobňovať
crash through	/'kræʃ ,θru: /	rútiť sa skrz
devastated	/'devəsteɪtəd/	zničený
fulfil your ambitions	/'fʊl,fɪl jər æm'bitʃənz/	splniť si svoje ambície/ ciele
give (sth) up	/'gɪv (,sɫmθɪŋ) 'ʌp/	vzdať niečo
grow up	/'grəʊ 'ʌp/	vyrásť
join a club	/'dʒɔɪn ə 'kɫəb/	vstúpiť do klubu
keep up with sb	/'ki:p 'ʌp wɪð ,sɫmbədi/	držať krok s niekým, vyrovnať sa niekomu
look up to sb	/'lʊk 'ʌp tə ,sɫmbədi/	obdivne k niekomu vzhliadať
make up	/'meɪk 'ʌp/	vymýšľať si
make your mind up	/'meɪk jə 'maɪnd ʌp/	rozhodnúť sa
miss the chance	/'mɪs ðə 'tʃɑ:ns/	premeškať príležitosť
play a role	/'pleɪ ə 'rəʊl/	hrať rolu
role model	/'rəʊl ,mɒdl/	vzor, príklad
set out on sth	/'set 'aʊt ɒn ,sɫmθɪŋ/	začať, zahájiť niečo
take sth up	/'teɪk ,sɫmθɪŋ 'ʌp/	začať sa niečomu venovať
triumph	/'traɪəmf/	triumf

UNIT 3 – GOING PLACES

Means of transport / Dopravné prostriedky

canoe	/kə'nu:/	kanoe
car	/kɑ:/	auto
(cargo) ship	/('kɑ:gəʊ) ʃɪp/	(nákladná) loď
double-decker (bus)	/,dʌbəl 'dekə (bʌs)/	poschodový autobus
(express) train	/('ɪk'spres) treɪn/	(expresný) vlak
ferry	/'feri/	trajekt
(fishing) boat	/('fɪʃɪŋ) bəʊt/	(rybársky) čln
helicopter	/'heləkɒptə/	vrťuľník
jeep	/dʒi:p/	džíp
plane	/pleɪn/	lietadlo

Air/Road/Sea travel / Letecké/Cestné/Námorné cestovanie

airport	/'eəpɔ:t/	letisko
arrive	/ə'raɪv/	prísť, priletieť, priplávať
baggage reclaim	/'bæɡɪdʒ 'rɪkleɪm/	výdaj batožiny
board a ship/a plane/ a ferry	/'bɔ:d ə 'ʃɪp/ə 'pleɪn/ə 'feri/	nastúpiť na loď / do lietadla/ na trajekt
boarding pass	/'bɔ:diŋ pɑ:s/	palubná vstupenka
book a ticket / a flight / a hotel room	/'bʊk ə 'tɪkət/ə 'flaɪt/ə həʊ'tel ru:m/	rezervovať si lístok / let / hotelovú izbu
car journey	/'kɑ: ,dʒɜ:nɪ/	cesta autom
catch a train/ a bus/a plane	/'kætʃ ə 'treɪn/ ə 'bʌs/ə 'pleɪn/	stihnúť vlak / autobus/ lietadlo
check-in desk	/'tʃekɪn desk/	odbavovacia prepážka, repcia
collect your luggage	/kə'lekt jə 'lʌɡɪdʒ/	vyzdvihnúť si batožinu
cross a sea/a river	/'krɒs ə 'si:/ə 'rɪvə/	preplávať more/rieku
cross Europe	/'krɒs 'jʊərəp/	prejsť Európu
departure lounge	/dɪ'pɑ:tʃə laʊndʒ/	odletová hala
destination	/'destə'neɪʃən/	cieľ, destinácia
fasten your seat belt	/'fɑ:sən jə 'si:t belt/	zapnúť si bezpečnostný pás
fly	/'flaɪ/	letieť
gate	/'geɪt/	brána
get off	/'get 'ɒf/	vystúpiť
go abroad	/'gəʊ ə'brɔ:d/	ísť do zahraničia
go away	/'gəʊ ə'weɪ/	odísť
go through passport control/security	/'gəʊ θru: 'pɑ:spɔ:t kən'trəʊl/ sɪ'kjʊərəti/	prejsť pasovou/ bezpečnostnou kontrolou

GPS	/ˌdʒi: pi: 'es/	navigácia GPS
land	/lænd/	pristáť
map	/mæp/	mapa
miss a train/a bus/a flight	/ˌmɪs ə 'treɪn/ə'blas/ə 'flaɪt/	zmeškať vlak/ autobus/ let
overhead locker	/ˌəʊvəhed 'lɒkə/	uzatvárateľná skrinka (nad hlavou v lietadle)
passenger	/ˈpæsɪndʒə/	cestujúci
reach your destination	/ˌri:tʃ jəˌdestə'neɪʃən/	doraziť do cieľa
reservation	/ˌrezə'veɪʃən/	rezervácia
return journey	/rɪ'tʃ:ɪn ˌdʒɜ:nɪ/	spätná cesta
route	/ru:t/	cesta, trasa
sail	/seɪl/	plaviť sa, plachtiť
security check	/sɪ'kjʊərətɪ tʃek/	bezpečnostná kontrola
set off (on a journey)	/ˌset 'ɒf (ɒn ə 'dʒɜ:nɪ)/	vydať sa (na cestu)
stop over	/ˌstɒp 'əʊvə/	zastaviť sa na trase
take off	/ˌteɪk 'ɒf/	vzlietnuť
terminal	/ˈtɜ:mənəl/	terminál
ticket	/ˈtɪkət/	lístok
traffic jam	/ˈtræfɪk dʒæm/	dopravná zápcha
traffic pollution	/ˈtræfɪk pəˌlu:ʃən/	znečistenie spôsobené dopravou
travel agent	/ˈtrævəl ˌeɪdʒənt/	zamestnanec cestovnej kancelárie
travel by train/bus	/ˈtrævəl baɪ 'treɪn/'blas/	cestovať vlakom/autobusom
travel company	/ˈtrævəl ˌkʌmpəni/	cestovná spoločnosť
travel insurance	/ˈtrævəl ɪnʃʊərəns/	cestovné poistenie
traveller	/ˈtrævələ/	cestovateľ

Types of trips / Typy výletov

beach/seaside holiday	/ˈbi:tʃ/'si:saɪd 'hɒlɪdeɪ/	dovolenka/prázdniny na pláži / pri mori
bus trip	/ˈblas trɪp/ výlet/	cesta autobusom
business trip	/ˈbɪznəs trɪp/	služobná cesta
city break	/ˈsɪti brek/	krátka dovolenka vo veľkomeste
cruise	/kru:z/	okružná plavba
go backpacking	/ˌgəʊ 'bækˌpækɪŋ/	cestovať s batohom
overland tour	/ˌəʊvələnd 'tuə/	dobrodružná cesta po súši
safari	/sə'fɑ:ri/	safari
school holiday	/ˌsku:l 'hɒlɪdeɪ/	školské prázdniny
school trip	/ˌsku:l trɪp/	školský výlet

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 3

GRAMATIKA

skiing holiday	/ˈskiːɪŋ ˈhɒlɪdeɪ/	dovolenka na lyžiach, lyžovačka
trekking	/ˈtrekɪŋ/	dlhá pešia túra, trekking

On holiday / Na dovolenke

adventure	/ədˈventʃə/	dobrodružstvo
camp	/kæmp/	táboriť
campsite	/ˈkæmpsɑːt/	kemp, táborisko
embassy	/ˈembəsi/	velvyslanectvo
guide book	/ˈgaɪd bʊk/	knížny sprievodca, príručka
holidaymaker	/ˈhɒlɪdeɪˌmeɪkə/	dovolenkár, rekreant
location	/ləʊˈkeɪʃən/	umiestnenie, oblasť
overcrowded	/ˌəʊvəˈkraʊdəd/	preplnený
outdoor activities	/ˌaʊtɔː ækˈtɪvɪtɪz/	vonkajšie aktivity
put up a tent	/pʊt ˌʌp ə ˈtent/	postaviť stan
row	/rəʊ/	veslovať
seaside/beach resort	/ˈsiːsaɪd/ˈbiːtʃ ˌriːzɔːt/	letovisko pri mori / na pláži
see the sights	/ˌsiː ðə ˈsaɪts/	pozerať si pamiatky/ zaujímavosti
single room	/ˌsɪŋɡəl ˈruːm/	jednolôžková izba
ski resort	/ˈskiː ˌriːzɔːt/	lyžiarske stredisko
(three-star) hotel	/ˌθriː stɑː hæʊˈtel/	(trojhviezdičkový) hotel
stay in/at	/ˈsteɪ ɪn/ət/	byť ubytovaný, pobývať v
stay over	/ˌsteɪ ˈəʊvə/	zdržať sa
tourism	/ˈtuəɪzəm/	turistika, turistický priemysel
tour guide	/ˈtuə ˌgaɪd/	sprievodca
tour leader	/ˈtuə ˌliːdə/	vedúci zájazdu
youth hostel	/ˌjuːθ ˌhɒstl/	turistická ubytovňa

Animals / Zvieratá

bear	/beə/	medveď
buffalo	/ˈbʌfələʊ/	bizón
cheetah	/ˈtʃiːtə/	gepard
domestic animal	/dəˌmestɪk ˈænɪməl/	domáce zvierat
eagle	/ˈiːɡəl/	orol
elephant	/ˈelɪfənt/	slon
giraffe	/dʒəˈrɑːf/	žirafa
leopard	/ˈlepəd/	leopard
lion	/ˈlaɪən/	lev
ostrich	/ˈɒstrɪtʃ/	pštros
penguin	/ˈpenɡwɪn/	tučniak

pet	/pet/	domáci miláčik
puma	/'pju:mə/	puma
rhinoceros	/'raɪ'nɒsərəs/	nosorožec
roar (n; v)	/'rɔ:/	rev, revať
tiger	/'taɪgə/	tiger
wolf	/'wʊlf/	vlk
zebra	/'zi:brə/	zebra
zoo	/'zu:/	zoo

Landscape / Krajina

blood-red sunset	/'blʌd red 'sʌnset/	západ slnka zafarbený dokrvava
bush	/'bʊʃ/	buš, ker, krovie
calm	/'kɑ:m/	pokojný
cascade	/'kæ'skeɪd/	kaskádovito stekať
dense/thick forest	/'dens/,θɪk 'fɒrəst/	hustý les
hillside	/'hɪlsaɪd/	stráň, svah
lake	/'leɪk/	jazero
mountain	/'maʊntən/	hora
ocean	/'eɪʃən/	oceán
overlooking	/'əʊvə'lʊkɪŋ/	s vyhliadkou na
sky	/'skaɪ/	obloha
sparkling lights	/'spɑ:kɪŋ 'laɪts/	žiariace svetlá
steep hill	/'sti:p 'hɪl/	strmý kopec
stunning/amazing/perfect view of/over sth	/'stʌnɪŋ/ə'meɪzɪŋ/,pɜ:fikt/ 'vju: əv/,əʊvə,sʌmθɪŋ/	ohromujúci/ úžasný/ krásny výhľad na niečo
unspoilt	/'ʌn'spɔɪlt/	čistý, neskazený
valley	/'væli/	údolie
waterfall	/'wɔ:təfɔ:l/	vodopád

Other / Ostatné

admire	/'əd'maɪə/	obdivovať
belongings	/'bɪ'lɒŋɪŋz/	osobné veci
bench	/'bentʃ/	lavička
deal with	/'di:l wɪð/	zaoberať sa niečím
exile	/'eksaɪl/	exil, vyhnanstvo
gaze at	/'geɪz ət/	zívať na
grumpy	/'grʌmpi/	nevrlý
helpless	/'helpləs/	bezmocný
highlight	/'haɪlaɪt/	zlatý klinec, najvýznamnejšia udalosť

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 3

GRAMATIKA

hire	/haɪə/	najať si, prenajať
home town	/,həʊm 'taʊn/	rodné mesto
look through (a book)	/'lʊk θru: (ə 'bʊk)/	prejsť si, prehliadnuť si (knihu)
main square	/,meɪn 'skweə/	centrálne námestie
memorable	/'memərəbəl/	pamätný, nezabudnuteľný
move on to	/,mu:v 'ɒn tə/	prejsť, presunúť sa k
on the loose	/,ɒn ðə 'lu:s/	voľne sa pohybovať
pillow	/'pɪləʊ/	vankúš
put up with sth	/,pʊt 'ʌp wɪð ,sʌmθɪŋ/	zmieriť sa s niečím
ranger	/'reɪndʒə/	strážca parku
ride (a horse)	/'raɪd (ə 'hɔ:s)/	ísť (na koni)
snow boots	/'snəʊ bu:ts/	topánky do snehu
spoil	/'spɔɪl/	pokaziť
spot	/'spɒt/	miesto
stamp	/'stæmp/	pečiatka, známka
survive	/'sɜ:vvaɪv/	prežiť
sword	/'sɔ:d/	meč
tissue	/'tɪʃu:/	papierová vreckovka
turn up	/'tɜ:n 'ʌp/	objaviť sa
unexpected	/,ʌnɪk'spektəd/	nečakaný

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURITE

UNIT 4 – EAT UP

Meat, fish and seafood / Mäso, ryby a morské plody

bacon	/'beɪkən/	slanina
beef	/'bi:f/	hovädzie
chicken	/'tʃɪkən/	kura
ham	/'hæm/	šunka
prawns	/'prɔ:nz/	krevety
red meat	/'red 'mi:t/	červené mäso
salmon	/'sæmən/	losos
sardines	/'sɑ:'di:nz/	sardinky
shellfish	/'ʃel,fɪʃ/	jedlý mäkkýš
tuna	/'tju:nə/	tuniak

Fruit / Ovocie

apple	/'æpəl/	jablko
avocado	/'ævə'kɑ:dəʊs/	avokádo
banana	/'bænɑ:nə/	banán
grapefruit	/'greɪpfru:t/	grep
grape	/'greɪp/	hrozno
kiwi	/'ki:wi:/	kivi
mango	/'mæŋgəʊ/	mango
melon	/'melən/	melón
orange	/'brændʒ/	pomaranč

Vegetables / Zelenina

beetroot	/'bi:tru:t/	červená repa, cvikla
broccoli	/'brɒkəli/	brokolica
Brussels sprouts	/'brʌsəlz sprauts/	ružičkový kel
cabbage	/'kæbɪdʒ/	kapusta
carrot	/'kærət/	mrkva
cauliflower	/'kɒlɪflaʊə/	karfiol
celery	/'seləri/	zeler
chilli	/'tʃɪli/	chilli paprička
corn	/'kɔ:n/	kukurica
garlic	/'gɑ:lɪk/	cesnak
green beans	/'gri:n 'bi:nz/	zelené fazuľky
lettuce	/'letəs/	hlávkový šalát
olive	/'pləv/	oliva
onion	/'ʌnjən/	cibuľa

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 4

potato	/pə'teɪtəʊs/
red pepper	/,red 'pepə/
soya	/'soɪə/
spinach	/'spɪnɪdʒ/
tomato	/tə'mɑ:təʊs/

zemiak
červená paprika
soja
špenát
paradajka

Dairy products / Mliečne výrobky

butter	/'bʌtə/
cheese	/'tʃi:z/
cream	/'kri:m/
milk	/mɪlk/

maslo
syr
smotana
mlieko

Other products / Ostatné produkty

(brown) sugar	/,(braʊn) 'ʃʊgə/
crisps	/'kɪps/
egg	/eg/
jam	/dʒæm/
mushroom	/'mʌʃru:m/
olive oil	/'ɒlɪv oɪl/
rice	/'raɪs/
salt	/'sɔ:lt/
(white) bread	/,(waɪt) 'bred/

(trstinový) cukor
lupienky, chipsy
vajcia
zaváranina, džem
huby
olivový olej
ryža
soľ
(biely) chlieb

Drinks / Nápoje

coffee	/'kɒfi/
fizzy drink	/'fɪzi 'drɪŋk/
juice	/'dʒu:s/
water	/'wɔ:tə/

káva
šumivý nápoj
ovocná šťava, džús
voda

Dishes / Jedlá

chips	/'tʃɪps/
fast food	/'fɑ:st 'fu:d/
(green) salad	/(,grɪ:n) 'sæləd/
(Indian) curry	/(,ɪndiən) 'kʌrɪ/
omelette	/'ɒmlət/
pasta sauce	/'pæstə sɔ:s/
pizza	/'pi:tə/
pudding	/'pʊdɪŋ/
risotto	/'rɪ'zɒtəʊs/
sandwich	/'sænwɪdʒ/

hranolčky
rýchle občerstvenie
(zelený) šalát
(indické) karí
omeleta
omáčka na cestoviny
pizza
nákyp
rizoto
sendvič

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURITE

scrambled egg	/,skræmbld 'eg/
steak	/steɪk/
(vegetable) soup	/('vedʒtəbəl) su:p/

miešané vajcia
rezeň, biftek, steak
(zeleninová) polievka

Sweets and desserts / Sladkosti a dezerty

apple pie	/'æpəl paɪ/
biscuit	/'bɪskət/
cake	/keɪk/
chocolate mousse	/,tʃɒklət 'mu:s/
(dark) chocolate	/,(dɑ:k) 'tʃɒklət/
fruit salad	/'fru:t ,sæləd/
ice cream	/,aɪs 'kri:m/

jablčný koláč
sušienka
koláč, torta
čokoládová pena
(tmavá) čokoláda
ovocný šalát
zmrzlina

Meals / Stravovanie

breakfast	/'brekfəst/
dinner	/'dɪnə/
lunch	/'lʌntʃ/
main course	/'meɪn 'kɔ:s/
snack	/'snæk/
starter	/'stɑ:tə/
supper	/'sʌpə/

raňajky
(najčastejšie) večera
obed
hlavný chod
ľahké jedlo, snack
predjedlo
večera

Adjectives describing food / Prídavné mená popisujúce jedlo

bitter	/'bɪtə/
boiled	/'bɔɪəld/
cold	/'kəʊld/
cooked	/'kʊkt/
crispy	/'krɪspi/
delicious/yummy	/'dɪ'lɪʃəs/'jʌmi/
disgusting	/'dɪs'gʌstɪŋ/
dried	/'draɪd/
edible	/'edəbəl/
fattening	/'fætɪnɪŋ/
firm	/'fɜ:m/
fresh	/'freʃ/
fried	/'fraɪd/
frozen	/'frəʊzən/
greasy	/'gri:si/
healthy	/'helθi/
hot/spicy	/'hɒt/'spɑ:si/
juicy	/'dʒu:si/

horký
varený
studený
uvarený
chrumkavý
lahodný, chutný
odporný
sušený
jedlý
kalorický
tuhý
čerstvý
smažený
mrazený
mastný
zdravý
pikantný/korenistý
šťavnatý

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 4

GRAMATIKA

mild	/maɪld/	jemný, slabý
raw	/rɔː/	surový
ripe	/raɪp/	zrelý
roast	/rəʊst/	pečený
rotten	/ˈrɒtn/	skazený
salty	/ˈsɔːlti/	slaný
smelly	/ˈsmeli/	páchnuci
sour	/saʊə/	kyslý
strong	/strɒŋ/	silný, výrazný
sweet	/swi:t/	sladký
tasty	/ˈteɪsti/	chutný
stale	/steɪl/	zatuchnutý, stvrdnutý
tinned	/tɪnd/	konzervovaný
ugly	/ˈʌgli/	škaredý
unripe	/ˌʌnˈraɪp/	nezrelý
warm	/wɔːm/	teplý

Cooking and serving food / Varenie a servírovanie jedla

add	/æd/	pridať
boil	/bɔɪl/	variť
chop (up)	/tʃɒp (ˈʌp)/	nasekať
cook	/kʊk/	variť, pripravovať
cut up	/kʌt ˈʌp/	nakrájať
flavour (n; v)	/ˈfleɪvə/	chuť; ochutiť
freeze	/friːz/	zmraziť
fry	/fraɪ/	smažiť
heat	/hiːt/	ohriať
ingredient	/ɪnˈɡriːdiənt/	prísada
jar	/dʒɑː/	pohár (napr. na zaváranie)
loaf	/ləʊf/	bochník
mash (up)	/ˌmæʃ ˈʌp/	roztlačiť, popučiť
mix	/mɪks/	zmiešať
mixture	/ˈmɪkstʃə/	zmes
oven	/ˈʌvən/	trúba
packet	/ˈpækət/	balíček
pan/saucepan	/pæn/ˈsɔːspən/	panvica/kastról
peel (n; v)	/piːl/	šupka; (o)šúpať
plate	/pleɪt/	tanier
portion	/ˈpɔːʃən/	porcia
pour	/pɔː/	liať
press	/pres/	lisovať

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURITE

recipe	/ˈresəpi/
roast	/rəʊst/
serve	/sɜːv/
slice (n; v)	/slaɪs/
smell	/smel/
spoon	/spuːn/
taste (n; v)	/teɪst/
texture	/ˈtekstʃə/

recept (na prípravu jedla)
piecť (mäso)
podávať, servírovať
plátok; nakrájať na plátky
voňať
lyžica, vareška
chuť; ochutnávať, chutnať
štruktúra, konzistencia

Food and health / Jedlo a zdravie

animal products	/ˈænəməl ˌprɒdʌkts/
balanced diet	/ˌbælənst ˈdaɪət/
be allergic to	/bi əˈlɜːdʒɪk tə/
eating habits	/ˈiːtɪŋ ˌhæbɪts/
energy boost	/ˈenədʒi buːst/
fresh produce	/ˌfref ˈprɒdjuːs/
grease	/ɡriːs/
heavy/light meal	/ˌhevi/ˌlaɪt ˈmiːl/
(healthy) lifestyle	/ˌ(helθi) ˈlaɪfstɑɪl/
lose weight	/ˌluːz ˈweɪt/
nutritionist	/ˌnjuːˈtrɪʃənəst/
protein	/ˈprəʊtiːn/
vegan	/ˈviːɡən/
vegetarian	/ˌvedʒəˈteəriən/
vitamin	/ˈvɪtəmən/

živočíšne produkty
vyvážená strava
byť alergický na niečo
stravovacie návyky
energetická bomba
čerstvé produkty
tuk
ťažké/ ľahké jedlo
(zdravý) životný štýl
chudnúť
výživový poradca
bielkovina
vegán
vegetarián
vitamín

In a restaurant / V reštaurácii

bill	/bɪl/
chef	/ʃef/
cook	/kʊk/
cuisine	/ˌkwiːziːn/
menu	/ˈmenjuː/
order (n; v)	/ˈɔːdə/
waiter	/ˈweɪtə/

účt
šéfkuchár
kuchár
kuchyňa (spôsob varenia)
jedálny lístok, menu
objednávka; objednať si
čaišník

Other / Ostatné

consumer	/kənˈsjuːmə/
cooking course/lessons	/ˌkʊkəri kɔːs/ ˌlesənz/
crust	/krʌst/
eat up	/iːt ˈʌp/
feed	/fiːd/

zákazník
kuchársky kurz
kôrka
dojesť, zjesť
krmiť, nakrmiť

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 4

filling	/ˈfɪlɪŋ/	náplň
force	/fɔːs/	nútiť
fussy	/ˈfʌsi/	vyberavý
go up	/,gəʊ ˈʌp/	stúpať
go without	/,gəʊ wɪðˈaʊt/	nemať
leftovers	/ˈleft,əʊvəz/	zvyšky jedla
put off	/,pʊt ˈɒf/	odradit'
refuse	/rɪˈfjuːz/	odmietnuť
throw away	/,θrəʊ əˈweɪ/	vyhodit'
waste (n; v)	/weɪst/	odpad; plytvat'

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA K MATURITE

UNIT 5 – ONE WORLD

Geographical features / Zemepisné názvy

bay	/beɪ/	zátoka
coast	/kəʊst/	pobrežie
continent	/'kɒntənənt/	svetadiel
dam	/dæm/	priehrada, umelá vodná nádrž
desert	/'dezət/	púšť
flow	/fləʊ/	tiečť
foothills	/'fʊθɪlz/	úpätia, predhorie, podhorie
glacier	/'glæsiə/	ľadovec
island	/'aɪlənd/	ostrov
locate	/ləʊ'keɪt/	umiestniť, lokalizovať, nájsť
location	/ləʊ'keɪʃən/	poloha, umiestnenie
mountain range	/'maʊntən reɪndʒ/	pohorie, horské pásmo
overlook	/'əʊvə'lʊk/	mať výhľad/ vyhliadku na
peninsula	/'pə'nɪnsjələ/	polostrov
rainforest	/'reɪnfɔːrɪst/	daždový prales
river bank	/'rɪvə bæŋk/	breh rieky
sea	/si:/	more
valley	/'væli/	údolie
volcano	/'vɒl'keɪnəʊ/	sopka

Weather and natural disasters / Počasie a prírodné katastrofy

climate	/'klaɪmət/	klíma, podnebie
crack	/'kræk/	trhlina, prasklina
destroy	/'dɪ'strɔɪ/	zničiť
destruction	/'dɪ'strʌkʃən/	zničenie, skaza
drought	/'draʊt/	sucho
erupt	/'ɪ'rʌpt/	vybuchnúť
evacuate	/'ɪ'vækjuəɪt/	evakuovať
evacuation	/'ɪ'vækju'eɪʃən/	evakuácia
explode	/'k'spləʊd/	vybuchnúť, explodovať
(extinct/active) volcano	/'(ɪk'stɪŋkt/,æktɪv)'vɒl'keɪnəʊ/	(vyhasnutá/ aktívna) sopka
extreme weather	/'ɪk'stri:m 'weðə/	extrémne počasie
flood (n; v)	/'flʌd/	povodeň/ záplava; zaplaviť
flooding	/'flʌdɪŋ/	záplava, povodeň
forecaster	/'fɔːkɑːstə/	tu: meteorológ
ground	/'graʊnd/	zem
hurricane	/'hʌrəkən/	hurikán

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 5

GRAMATIKA

(major) earthquake
 meteorology
 predict
 prediction
 rain
 rescuer
 river burst its banks
 send out hot rocks
 shake
 strike (n; v)
 (strong) wind
 tornado
 tsunami
 tsunami zone
 volcanic eruption
 wave
 weather centre
 weather forecast

/(/,meɪdʒəɹ 'z:θkweɪk/
 /,mi:tiə'ɹɒlədʒi/
 /prɪ'dɪkt/
 /prɪ'dɪkʃən/
 /reɪn/
 /'reskjʊ: ̣ ə/
 /,rɪvə bɜ:st ɪts 'bæŋks/
 /send ,aʊt hɒt 'rɒks/
 /ʃeɪk/
 /straɪk/
 /(/,strɒŋ) 'wɪnd/
 /tɔ:'neɪdʊ/
 /tsʊ'nɑ:mi/
 /tsʊ'nɑ:mi zəʊn/
 /vɒl,kænɪk ɪ'rʌpʃən/
 /weɪv/
 /'weðə ,sentə/
 /'weðə ,fɔ:kɑ:st/

(vel'ké) zemetrasenie
 meteorológia
 predpokladať, predvídať
 predpoveď
 dážď
 záchranca
 rieka sa vyliala z brehov
 chrliť horúce kamene
 otriasať sa, triasať sa
 úder; uderiť
 (silný) vietor
 tornádo
 tsunami
 oblasť/ zóna tsunami
 sopečný výbuch
 vlna
 meteorologická stanica
 predpoveď počasia

Communities / Komunity

benefit from
 beggar
 bring a story to the
 global community
 capital city
 country
 economic growth
 elect
 electricity
 export
 get access to
 health care
 industrial area
 inhabitant
 leader
 local community
 make contact with
 megacity
 outside world
 overpopulation
 population

/'benɪfɪt frəm/
 /'begə/
 /,brɪŋ ə 'sto:ri tə ðə
 ,gləʊbəl kə'mju:nəti/
 /,kæpətəl 'sɪti/
 /'kʌntri/
 /,ekənɒmɪk 'grəʊθ/
 /ɪ'lekt/
 /ɪ,lek'trɪsəti/
 /ɪk'spɔ:t/
 /,get 'ækses tə/
 /'helθ keə/
 /ɪn,dʌstriəl 'eəriə/
 /ɪn'hæbətənt/
 /'li:də/
 /,ləʊkəl kə'mju:nəti/
 /,meɪk 'kɒntækt wɪð/
 /'megəsɪti/
 /,aʊtsaɪd 'wɜ:ld/
 /,əʊvə ,pɒpjʊ'leɪʃən/
 /,pɒpjə'leɪʃən/

mať z niečoho prospech
 žobrák
 predstaviť príbeh
 celému svetu
 hlavné mesto
 zem, krajina
 ekonomický rast
 zvoliť
 elektrina
 vyvážať
 získať prístup k
 zdravotná starostlivosť
 priemyselná oblasť
 obyvateľ
 vodca
 miestna komunita
 naviazať kontakt s niekým
 megamesto
 vonkajší svet
 prelúdenie
 populácia

SKÚŠKOVÉ
 STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
 K MATURITE

poverty	/ˈpɒvəti/	chudoba
production	/prəˈdʌkʃən/	výroba
provide	/prəˈvaɪd/	dodávať, poskytovať
raise awareness of sth	/ˌreɪz əˈweənəs əv,slʌmθɪŋ/	zvýšiť povedomie o niečom
running water	/ˌrʌnɪŋ ˈwɔːtə/	tečúca voda
standard of living	/ˌstændəd əv ˈlɪvɪŋ/	životná úroveň
tribal chief	/ˌtraɪbəl ˈtʃiːf/	kmeňový náčelník
tribal people	/ˌtraɪbəl ˈpiːpəl/	členovia/ príslušníci kmeňa
tribe	/traɪb/	kmeň
way of life	/ˌweɪ əv ˈlaɪf/	spôsob života

Environmental issues / Environmentálne problémy

(air) pollution	/('eə) pəˌluːʃən/	znečistenie (vzduchu)
air quality	/ˈeə ˌkwɒləti/	kvalita ovzdušia
climate change	/ˈklaɪmət tʃeɪndʒ/	zmena podnebia, klímy
deforestation	/diːfɒrˈsteɪʃən/	odlesnenie
endangered (plants/ species/wildlife)	/ɪnˌdeɪndʒəd ('plɑːnts/ 'spiːʃiːz/'waɪldlaɪf)/	ohrozené (rastliny/ druhy/ divoké zvieratá)
environment	/ɪnˈvaɪrənmənt/	životné prostredie
global warming	/ˌɡləʊbəl ˈwɔːmɪŋ/	globálne oteplenie/ oteplovanie
illegal logging	/ɪˌliːgəl ˈlɒɡɪŋ/	nelegálna ťažba dreva
low-energy light bulb	/ləʊ ˌenədʒi ˈlaɪt bʌlb/	úsporná žiarovka
melt	/melt/	topiť, roztápať, rozpúšťať
on a global scale	/ɒn ə ˌɡləʊbəl ˈskeɪl/	v celosvetovom meradle
organic	/ɔːˈɡæɪnɪk/	ekologický, organický, bio
produce crops	/prəˈdjuːs ˈkrɒps/	produkovať poľnohospodárske plodiny
public transport	/ˌpʌbɪk ˈtrænspɔːt/	verejná doprava
recreate	/ˌriːkriˈeɪt/	znovu vytvoriť, obnoviť
recycle	/ˌriːˈsaɪkəl/	recyklovať
recycling bin	/ˌriːˈsaɪkɪŋ bɪn/	smetný kôš na recyklovaný odpad
renewable energy	/rɪˌnjuːəbəl ˈenədʒi/	obnoviteľná energia
save energy/electricity	/ˌseɪv ˈenədʒi/ ɪˌlekˈtrɪsətɪ/	šetriť energiu/ elektrinu
solar panel	/ˌsəʊlə ˈpænl/	solárny panel

Animals / Zvieratá

bite	/baɪt/	uhryznúť
cage	/keɪdʒ/	klietka
cattle	/ˈkætl/	dobytok

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 5

dolphin	/ˈdɒlfən/	delfín
feed	/fiːd/	krímit
female elephant/gorilla	/ˌfiːmeɪl ˈeləfənt/ gəˈrɪlə/	slonica/ gorila
goat	/gəʊt/	koza
herd	/hɜːd/	stádo
shark	/ʃɑːk/	žralok
trunk	/trʌŋk/	chobot
whale	/weɪl/	velryba

Modern technology / Moderné technológie

bring alive	/ˌbrɪŋ əˈlaɪv/	oživiť
gadget	/ˈgædʒət/	dômyselný prístroj, vynález
innovation	/ˌɪnəˈveɪʃən/	inovácia
instant communication	/ˌɪnstəntkəˌmjʊːnəˈkeɪʃən/	okamžitá komunikácia/ spojenie
interactive map	/ˌɪntərˌæktɪv ˈmæp/	interaktívna mapa
Internet connection	/ˈɪntənət kəˌnekʃən/	internetové pripojenie/ spojenie
satellite technology	/ˈsætələɪt tekˌnɒlədʒi/	satelitná technológia
set up	/ˌset ˈʌp/	založiť
share	/ʃeə/	deliť sa, podieľať sa, spolu používať
upload	/ˌʌpˈləʊd/	nahrať
virtual	/ˈvɜːtʃuəl/	virtuálny

Other / Ostatné

affect	/əˈfekt/	ovplyvniť, dotknúť sa (niekoho)
bicycle rack	/ˈbaɪsɪkl ræk/	stojan na bicykel
come across	/ˌkʌm əˈkrɒs/	naraziť na, náhodne sa stretnúť
expand	/ɪkˈspænd/	rozšíriť, rozvinúť, expandovať
explore	/ɪkˈsplɔː/	preskúmať
headquarters	/ˈhedˌkwɔːtəz/	ústredie
make a complete recovery	/ˌmeɪk əkəmˌpliːt riˈkʌvəri/	úplne sa uzdraviť
owe	/əʊ/	vďačiť
reduce	/rɪˈdjuːs/	znižiť, redukovať
reduction	/rɪˈdʌkʃən/	redukcia
surgeon	/ˈsɜːdʒən/	chirurg
surround	/səˈraʊnd/	obklopovať
unconscious	/ʌnˈkɒnʃəs/	(v) bezvedomí
vertical	/ˈvɜːtɪkəl/	zvislý

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURE

UNIT 6 – GET WELL

Parts of the body / Časti tela

ankle	/ˈæŋkəl/	členok
arm	/ɑ:m/	ruka, paže
back	/bæk/	chrbát
bone	/bəʊn/	kosť
bottom	/ˈbɒtəm/	zadok
calf	/kɑ:f/	lýtko
cheek	/tʃi:k/	líce
chest	/tʃest/	hrud', hrudník
elbow	/ˈelbəʊ/	lakeť
eyebrows	/ˈaɪbraʊz/	obočie
finger	/ˈfɪŋgə/	prst
fingernail	/ˈfɪŋgənɛɪl/	necht
foot/feet	/fʊt/fi:t/	noha/nohy
forehead	/ˈfɒrəd/	čelo
heel	/hi:l/	päta
jaw	/dʒɔ:/	čelúšť
knee	/ni:/	koleno
lips	/lɪps/	pery
neck	/nek/	krk
rib	/rɪb/	rebro
shoulder	/ˈʃəʊldə/	rameno
stomach	/ˈstʌmək/	žalúdok
tooth/teeth	/tu:θ/ti:θ/	zub/zuby
thigh	/θaɪ/	stehno
thumb	/θʌm/	palec (na ruke)
toe	/təʊ/	prst na nohe
tongue	/tʌŋ/	jazyk
waist	/weɪst/	pás
wrist	/rɪst/	zápästie

Injuries / Zranenia

black eye	/,blæk 'aɪ/	monokel
bleed (n; v)	/bli:d/	krvácanie; krvácať
break your leg/ your arm/a rib	/,breɪk jə'leg/ jə 'ɑ:m/ə 'rɪb/	zlomiť si nohu/ ruku/ rebro
break (n; v)	/breɪk/	zlomenina; zlomiť
broken leg/bone	/,brəʊkən 'leg/'bəʊn/	zlomená noha/kosť

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 6

GRAMATIKA

bruise (n; v)	/bru:z/	modrina, podliatina, pomliaždiť
bruised elbow	/,bru:zd 'elbəʊ/	pomliaždený lakeť
burn your tongue/finger	/,bɜ:n jə 'tʌŋ/'fɪŋgə/	spáliť si jazyk/prst
burn	/bɜ:n/	spálenina, popálenina
burnt finger	/,bɜ:nt 'fɪŋgə/	popálený prst
cut your hand/lip	/,kʌt jə 'hænd/'lɪp/	porezať si ruku/ peru
cut	/kʌt/	rezná rana
cut finger/hand/lip	/,kʌt 'fɪŋgə/'hænd/'lɪp/	porezaný prst/ ruka/ pera
dislocate your shoulder/ thumb	/,dɪsləkeɪt jə 'ʃəʊldə/'θʌm/	vyklbiť si rameno/palec
dislocated shoulder/thumb	/,dɪsləkeɪtɪd 'ʃəʊldə/'θʌm/	vyklbené rameno/palec
dislocation	/,dɪslə'keɪʃən/	vyklbenie
get a few cuts/bruises/ scratches	/,get əfju: 'kʌts/'bru:zɪz/ 'skrætʃɪz/	spraviť si pár rezných rán/ modrín/odrenín
scratch your knees/neck	/,skrætʃ jə 'ni:z/'nek/	odrieť si kolená / poškriabať sa na krku
scratches on your legs	/,skrætʃɪz ɒn jə'legz/	odreniny/ škrabance na nohách
sprain/twist your ankle/ wrist/knee	/,spreɪn/,twɪst jər 'æŋkəl/'rɪst/ 'ni:/	vymknúť/ vyvrtnúť si členok/ zápästie/ koleno
sprain (n)	/spreɪn/	vytknutie, výron
sprained ankle	/,spreɪnd 'æŋkəl/	vytknutý členok
sting (n; v)	/stɪŋ/	štípanec; poštipať
sunburn	/'sʌnbɜ:n/	spálenie slnkom, úpal
swollen	/'swɒlən/	opuchnutý

Illnesses and symptoms / Choroby a symptómy

asthma	/'æsmə/	astma
be sick with	/,bi 'sɪk wɪð/	byť chorý na...
catch (a disease)	/,kætʃ (ə dɪ'zi:z)/	chytiť (chorobu)
condition	/kən'dɪʃən/	kondícia, stav
contagious	/kən'teɪdʒəs/	nákazlivý, prenosný
cough	/kɒf/	kašeľ
deadly	/'dedli/	zhubný, smrteľný
develop/get symptoms	/dɪ'veləp/,get 'sɪmptəmz/	mať príznaky
die	/daɪ/	zomrieť
fall/get ill (with sth)	/,fɔ:l/,get 'ɪl (wɪð,sʌmθɪŋ)/	ochorieť (na niečo)
feel dizzy/sick	/,fi:l 'dɪzi/'sɪk/	mať závrat / pocitovať nevoľnosť
feel well/weak	/,fi:l 'wel/'wi:k/	cítiť sa dobre/slabý
fever	/'fi:və/	horúčka

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURE

flu	/flu:/	chríпка
get (malaria)	/,get (mə'leəriə)/	dostať, ochorieť na (maláriu)
get worse	/,get 'wɜ:s/	zhoršiť sa
have a pain in your back/ leg/chest	/hæv ə ,peɪn ɪn jə 'bæk/ 'leg/'tʃest/	mať bolesti chrbta/ nohy/ na hrudi
have a temperature	/,hæv ə 'tempərətʃə/	mať teplotu
have no appetite	/,hæv nəʊ 'æpətaɪt/	nemať chuť k jedlu
hay fever	/'heɪ ,fi:və/	senná nádcha
headache	/'hedəɪk/	bolesť hlavy
heart attack	/'hɑ:t ə,tæk/	infarkt
hurt	/hɜ:t/	zraniť
indigestion	/,ɪndɪ'dʒestʃən/	trávacie ťažkosti
infection	/ɪn'fekʃən/	infekcia
kill	/kɪl/	zabiť
lose your voice	/,lu:z jə 'vɔɪs/	stratiť hlas
malaria	/mə'leəriə/	malária
nosebleed	/'nəʊzblɪ:d/	krvácanie z nosa
rash	/ræʃ/	vyrážka
runny nose	/,rʌni 'nəʊz/	nádcha
(seriously) ill	/,(sɪəriəsli) 'ɪl/	(vážne) chorý
sickness	/'sɪknəs/	nevoľnosť
sore throat	/,sɔ: 'θrəʊt/	bolesť v krku
stomachache	/'stʌməkeɪk/	bolesť žalúdka
virus	/'vaɪərəs/	vírus
vomit	/'vɒmət/	zvracať
vomiting	/'vɒmətɪŋ/	zvracanie
weight problems	/'weɪt ,prɒbləmz/	problémy s váhou

Treatment / Liečba

breathe in and out	/bri:ð ɪn ənd 'aʊt/	nadýchnuť a vydýchnuť
cure (n; v)	/kjʊə/	liečba; liečiť
diagnose	/'daɪəgnəʊz/	diagnostikovať
diagnosis	/'daɪəg'nəʊsəs/	diagnóza
do a blood test	/'du: ə 'blʌd test/	spraviť krvný test
examine	/'ɪg'zæməɪn/	vyšetriť
eye drops	/'aɪ drɒps/	očné kvapky
first aid	/'fɜ:st 'eɪd/	prvá pomoc
get better	/'get 'betə/	cítiť sa lepšie, uzdravovať sa
give sb an injection	/'gɪv ,sʌmbɒdi ən ɪn'dʒekʃən/	dať niekomu injekciu
go on a diet	/'gəʊ ɒn ə 'daɪət/	držať diétu
(herbal) medicine	/(,hɜ:bəl) 'medsən/	(bylinný) liek

hospital	/ˈhɒspɪtl/	nemocnica
inject	/ɪnˈdʒekt/	dať injekciu, vstreknúť
make an appointment	/meɪk ən əˈpɔɪntmənt/	objednať sa (k lekárovi)
open wide	/,əʊpən ˈwaɪd/	široko otvoriť
operation	/,ɒpəˈreɪʃən/	operácia
patient	/ˈpeɪʃənt/	pacient
prescribe	/prɪˈskraɪb/	predpísať
prescription	/prɪˈskrɪpʃən/	lekársky predpis, recept
prevent	/prɪˈvent/	predísť, zabrániť
prevention	/prɪˈvenʃən/	prevencia
put ice on sth	/pʊt ˈaɪs ɒn ˌsʌmθɪŋ/	dať na niečo ľad
put a plaster on sth	/,pʊt ə ˈplɑːstə ɒn ˌsʌmθɪŋ/	dať na niečo náplast
recover (from a disease)	/rɪˈkʌvə (frəm ədɪˈziːz)/	uzdraviť sa (z choroby)
recovery	/rɪˈkʌvəri/	zotavenie, uzdravenie
rescue team	/ˈreskjʊː tiːm/	záchranný tím
save lives	/,seɪv ˈlaɪvz/	zachraňovať životy
see a doctor	/,siː ə ˈdɒktə/	navštíviť lekára
stop the blood flowing	/stɒp ðə ˈblʌd,fləʊɪŋ/	zastaviť krvácanie
take (antihistamine)	/teɪk (,æntɪˈhɪstəmiːn)	užívať tablety
tablets	ˌtæbləts/	(antihistaminiká)
take sb's temperature	/,teɪk ˌsʌmbɒdizˈtemprətʃə/	zmerať niekomu teplotu
treat	/triːt/	liečiť

Charity events / Charitatívne akcie

cycle race	/ˈsaɪkəl reɪs/	cyklistické preteky
cycle (n; v)	/ˈsaɪkəl/	bicykel, bicyklovať
donate	/dəʊˈneɪt/	darovať, venovať
foundation	/faʊnˈdeɪʃən/	nadácia, fond
in memory of sb	/ɪn ˈmeməri əv ˌsʌmbɒdi/	na niekoho pamiatku
marathon	/ˈmæərəθən/	maratón
participant	/pɑːˈtɪsəpənt/	účastník
raise money for sth	/,reɪz ˈmʌni fə ˌsʌmθɪŋ/	vybrať/ získať peniaze na niečo
set up a webpage	/,set ʌp ə ˈwebpeɪdʒ/	založiť internetové stránky
sponsor	/ˈspɒnsə/	sponzor
take part in	/,teɪk ˈpɑːt ɪn/	zúčastniť sa

Common idioms / Časté frázy

break sb's heart	/,breɪk ˌsʌmbɒdiz ˈhɑːt/	zlomiť niekomu srdce
can't believe your eyes	/kɑːnt bɪˌliːv jərˈaɪz/	neveriť vlastným očiam

give sb a hand	/,ɡɪv ˌsʌmbɒdi ə 'hænd/	poďať niekomu (pomocnú) ruku
laugh your head off	/ˌlɑːf jə 'hed ɒf/	váľať sa od smiechu, popukať sa od smiechu
on the tip of your tongue	/ɒn ðə ˌtɪp əv jə'tʌŋ/	mať niečo na jazyku
pull sb's leg	/ˌpuːl ˌsʌmbɒdɪz 'leg/	ťahať niekoho za nos
Other / Ostatné		
be in favour of sth/ opposed to sth	/bi ɪn 'feɪvə əv ˌsʌmθɪŋ /ə'pəʊzɪd tə ˌsʌmθɪŋ/	prikláňať sa k niečomu, byť za niečo / oponovať, byť proti niečomu
consider	/kən'sɪdə/	zvážiť, uznať
cut off	/kʌt 'ɒf/	odrezať, odseknúť
disapprove of sth	/ˌdɪsə'pruːv əv ˌsʌmθɪŋ/	nesúhlasíť, byť proti niečomu
express sb's support for/ disapproval of sth	/ɪk'spres ˌsʌmbɒdɪz sə'pɔːt fə/ ˌdɪsə'pruːvəl əv ˌsʌmθɪŋ/	vyjadriť svoju podporu / nesúhlas s niečím
get	/get/	dostať
get on (your bike)	/ˌget 'ɒn (jə 'baɪk)/	nasadnúť (na bicykel)
get out of	/ˌget 'aʊt əv/	dostať sa z
insist on (doing sth)	/ɪn'sɪst ɒn (ˌduːɪŋ ˌsʌmθɪŋ)/	trvať na (vykonaní niečoho)
lack of sth	/'læk əv ˌsʌmθɪŋ/	nedostatok niečoho
mosquito net	/mə'skiːtəʊ net/	moskytiéra, sieť proti komárom
penknife	/'pen-naɪf/	vreckový nôž
risk	/rɪsk/	riziko
rope	/rəʊp/	lano
safety	/'seɪftɪ/	bezpečnosť, bezpečnostný
survivor	/sə'vaɪvə/	človek, ktorý prežil, preživší, pozostalý
trap	/træp/	uviaznuť, byť niekde chytený

UNIT 7 – IN THE SPOTLIGHT

Types of TV and TV programmes / Druhy TV a TV programov

cable television	/,keɪbəl 'teləvɪzən/	káblová televízia
chat show	/'tʃæt ʃəʊ/	televízna debata/talk show
documentary	/,dɒkjə'mentəri/	dokumentárny program
music programme	/'mju:zɪk ,prəʊgræm/	hudobný program
quiz/game show	/'kwɪz/'geɪm ʃəʊ/ kvíz /	súťažná relácia
satellite television	/,sætəlaɪt 'teləvɪzən/	satelitná televízia
soap opera	/'səʊp ,ɒpərə/	telenovela
sports programme	/'spɔ:ts ,prəʊgræm/	športový program
talent/music competition	/'tælənt/'mju:zɪk,kɒmpə'tɪʃən/	talentová/hudobná súťaž
the news / current affairs	/ðə 'nju:z/,kʌrənt ə'feəz/	správy/ aktuality
TV channel	/'ti: 'vi: ,tʃænl/	televízny kanál
TV network	/'ti: 'vi: ,netwɜ:k/	televízna sieť
TV series/serial	/'ti: 'vi: ,sɪəri:z/,sɪəriəl/	televízny seriál

TV shows / TV relácie

adaptation	/,ædæp'teɪʃən/	adaptácia
audience	/'ɔ:diəns/	diváci, obecenstvo, publikum
audition (n; v)	/'ɔ:'dɪʃən/	konkurz; zúčastniť sa konkurzu
band	/bænd/	skupina, kapela
broadcast	/'brɔ:dkɑ:st/	vysielanie, prenos
challenge	/'tʃæləndʒ/	výzva
coach	/kəʊtʃ/	tréner, inštruktor, kouč
compete	/'kəm'pi:t/	súťažiť
competition	/'kɒmpə'tɪʃən/	súťaž
competitor	/'kəm'petətə/	súťažiaci
contest	/'kɒntest/	súťaž, preteky
contestant	/'kɒn'testənt/	účastník súťaže
direct	/'deɪrekt/	režirovať
edit	/'edət/	zostrihať (film)
edition	/'ɪ dɪʃən/	redakcia, vydanie, edícia
editor	/'edətə/	redaktor/ka, šéfredaktor/ka, filmový strihač
eliminate	/'ɪ'lɪməneɪt/	eliminovať, vyradiť
enter a competition	/'entə ə ,kɒmpə'tɪʃən/	vstúpiť do súťaže
entertain	/'entə'teɪn/	zabávať
entertainer	/'entə'teɪnə/	zabávač

entertainment	/,entə'teɪnmənt/	zábava
episode	/'epəsəʊd/	epizóda, diel
fail	/feɪl/	prepadnúť, neuspieť
female/male artist	/'fi:meɪl/, 'meɪl 'ɑ:təst/	umelkyňa/ umelec
hidden camera	/'hɪdn 'kæməərə/	skrytá kamera
judge (n; v)	/dʒʌdʒ/	porotca, člen poroty; posudzovať, hodnotiť
live	/laɪv/	naživo
panel	/'pænl/	porota
perform	/'pɜ:fɔ:m/	vystupovať, hrať
performance	/'pɜ:fɔ:məns/	vystúpenie, predstavenie, inscenácia
performer	/'pɜ:fɔ:mə/	vystupujúci, umelec, interpret
present	/'prɪ:zənt/	predstaviť
presentation	/'prezən'teɪʃən/	predstavenie, uvedenie
presenter	/'prɪ:zəntə/	uvádzač, moderátor
produce	/'prɜ:dju:s/	vyrobiť, natočiť, produkovať
producer	/'prɜ:dju:sə/	producent
production	/'prɜ:'dʌkʃən/	produkcia
professional	/'prɜ:'feʃjənəl/	profesionál, profesionálny
recording contract	/'rɪ:'kɔ:drɪŋ ,kɒntrækt/	kontrakt/ zmluva na nahrávanie
rehearsal	/'rɪ'hɜ:səl/	skúška (divadelná)
reunion show	/'ri:'ju:njən ʃəʊ/	záverečné stretnutie (napr. všetkých pôvodných účastníkov reality show, ktorí boli postupne vyradovaní)
scene	/si:n/	scéna
screenplay	/'skri:npleɪ/	scenár
script	/'skrɪpt/	text hry
solo artist	/'səʊləʊ ,ɑ:təst/	sólista
TV director	/'ti: 'vi: də'rektə/	televízny režisér
viewer	/'vju:ə/	televízny divák
vote off	/'vəʊt 'ɒf/	odhlasovať vyradenie
vote online/by telephone/ by text	/'vəʊt ɒn'laɪn/baɪ 'teləfəʊn/ baɪ 'tekst/	hlasovať cez internet/ telefón/ SMS
win the title/prize	/'wɪn ðə 'taɪtl/'praɪz/	vyhrať titul/cenu
winner	/'wɪnə/	vítaz

Video blogging / Video blogovanie

advertiser	/ˈædvətəɪzə/	inzerent
advertising	/ˈædvətəɪzɪŋ/	reklama, inzercia
autobiographical	/ˌɔːtəbaɪəˈgræfɪkəl/	autobiografický
broadband connection	/ˌbrɔːdbænd kəˈnekʃən/	širokopásmové pripojenie
connected to	/kəˈnektəd tə/	pripojený k
device	/dɪˈvaɪs/	zariadenie, prístroj
engage emotions	/ɪnˌgeɪdʒ ɪˈməʊʃənz/	vzbudzovať emócie
feedback	/ˈfiːdbæk/	spätná väzba
file	/faɪl/	súbor
follow a vlog	/ˌfɒləʊ ə ˈvlɒɡ/	sledovať video blog
go viral	/ˌɡəʊ ˈvaɪərəl/	nekontrolovateľne sa šíriť cez internet
interact	/ˌɪntərˈækt/	komunikovať
Internet superstar	/ˌɪntənət ˈsuːpəstɑː/	hviezda internetu
issue	/ˈɪʃuː/	otázka, problém, záležitosť
link	/lɪŋk/	spojenie, odkaz
post	/pəʊst/	publikovať na internete
publicise	/ˈpʌblɪsaɪz/	zverejňovať
relate to sth	/rɪˈleɪt tə ˌsʌmθɪŋ/	týkať sa niečoho
royalty	/ˈrɔɪəlti/	tantiémy, autorský honorár
screen	/skriːn/	obrazovka
share sth with sb	/ʃeə ˌsʌmθɪŋ wɪð ˌsʌmbɒdi/	deliť/podeliť sa o niečo s niekým
social networking site	/ˌsəʊʃəl ˈnetwɜːkɪŋ saɪt/	sociálna sieť
subscriber	/səbˈskraɪbə/	predplatiteľ
switch off	/ˌswɪtʃ ˈɒf/	vypnúť
tell a story	/ˌtel ə ˈstoːri/	rozprávať historku/ príbeh
topic	/ˈtɒpɪk/	téma
update	/ʌpˈdeɪt/	aktualizovať
upload	/ʌpˈləʊd/	nahrať
video camera	/ˈvɪdiəʊ ˌkæməərə/	videokamera
view (n; v)	/vjuː/	pohľad, záber; vidieť, dávať sa na
viral	/ˈvaɪərəl/	nekontrolovateľne sa šíriaci
viral video	/ˌvaɪərəl ˈvɪdiəʊ/	nekontrolovateľne sa šíriace video na internete
vlog (video blog)	/vlɒɡ (ˈvɪdiəʊ blɒɡ)/	vlog (video blog)
vlogger (video blogger)	/ˈvlɒɡə (ˈvɪdiəʊ ˌblɒɡə)/	video bloger, vlogger
webcam	/ˈwebkæm/	webová kamera

Talking about celebrities / Rozprávanie o celebritách

be nominated for an Oscar	/bi ˌnɒmɪneɪtɪd fər ən ˈɒskə/	byť nominovaný na Oscara
be on a diet	/bi ɒn ə ˈdaɪət/	držať diétu
blow a kiss	/bləʊ ə ˈkɪs/	poslať bozk
date sb	/ˈdeɪt ˌsʌmbɒdi/	chodiť s niekým
end a relationship	/ˌend ə rɪˈleɪʃənʃɪp/	ukončiť vzťah
ex	/eks/	bývalý partner
fashion designer	/ˈfæʃən dɪˌzɑɪnə/	módny návrhár
fiancé	/fiˈɒnseɪ/	snúbenec
have a good chance of winning	/hæv ə ɡʊd ʃɑːns əv ˈwɪnɪŋ/	mať dobrú šancu na výhru
in the spotlight	/ɪn ðə ˈspɒtlaɪt/	v centre záujmu, vo svetlách reflektorov
interview sb	/ˈɪntəvjʊː ˌsʌmbɒdi/	spraviť s niekým rozhovor
movie business	/ˈmuːvi ˌbɪznəs/	filmový priemysel
Oscar ceremony	/ˈɒskə ˌserəməni/	ceremónia odovzdávania Oscarov
photo session	/ˈfəʊtəʊ ˌseʃən/	fotenie
put on weight	/ˌpʊt ɒn ˈweɪt/	pribrať
split up with sb	/ˌsplɪt ˈʌp wɪð ˌsʌmbɒdi/	rozísť sa s niekým

Reporting verbs / Slovesá

add	/æd/	dodať
claim	/kleɪm/	prehlásiť
explain	/ɪkˈspleɪn/	vysvetliť
point out	/ˌpɔɪnt ˈaʊt/	vyzdvihnúť, upozorniť
reply	/rɪˈplaɪ/	odpovedať
suggest	/səˈdʒest/	navrhnúť

Extreme adjectives / Extrémne prídavné mená

amazing	/əˈmeɪzɪŋ/	úžasný, prekvapivý
awful	/ˈɔːfəl/	hrozný, otrasný
brilliant	/ˈbrɪljənt/	vynikajúci, brilantný
essential	/ɪˈsenʃəl/	zásadný
fascinating	/ˈfæsəneɪɪŋ/	fascinujúci, fantastický
gorgeous	/ˈɡɔːdʒəs/	senzačný, veľkolepý
hilarious	/hɪˈleəriəs/	nesmierne zábavný, bujarý, k popukaniu
identical	/aɪˈdentɪkəl/	identický, totožný
impossible	/ɪmˈpɒsəbəl/	nemožný
ridiculous	/rɪˈdɪkjələs/	smiešny, absurdný

Other / Ostatné

addicted to	/ə'dɪktəd tə/	závislý na
agree to do sth	/ə'grɪ: tə du: ˌsʌmθɪŋ/	súhlasíť s vykonaním nejakej činnosti
ask for permission	/,ɑ:sk fə pə'mɪʃjən/	požiadať o povolenie
attend	/ə'tend/	navštevovať, zúčastniť sa
come across	/,kʌm ə'krɒs/	stretnúť sa s niečím, naraziť na
come to	/'kʌm tə/	dospieť k (niečomu)
come up with	/,kʌm 'ʌp wɪð/	prísť s (niečím), navrhnúť
critic	/'krɪtɪk/	kritik
fake	/feɪk/	napodobenina, podvrh, falzifikát
festival-goer	/'festɪvəl ˌgəʊə/	návštevník festivalu
genius	/'dʒi:niəs/	génus
get into sth	/'get ,ɪntə ˌsʌmθɪŋ/	začať s niečím
in fact	/,ɪn 'fækt/	v skutočnosti
keep up with	/,ki:p 'ʌp wɪð/	držať krok, ísť s dobou, pokračovať
live up to/match sb's expectations	/'lɪv ˌʌp tə/mætʃ ˌsʌmbədɪz ˌekspek'teɪʃənz/	splniť/ naplniť niekoho očakávania
make a living from sth	/,meɪk ə 'lɪvɪŋ frəm ˌsʌmθɪŋ/	spraviť si z niečoho živobytie
make money through sth	/,meɪk 'mʌni θru: ˌsʌmθɪŋ/	zarábiť na niečom peniaze
publish	/'pʌblɪʃ/	zverejniť, publikovať
respond	/'rɪ'spɒnd/	odpovedať, reagovať

UNIT 8 – GOOD CITIZENS

Personality and emotions / Osobnosť a emócie

courage	/ˈkʌrɪdʒ/	odvaha
courageous	/kəˈreɪdʒəs/	odvážny
cruel	/'kru:əl/	krutý
cruelty	/'kru:əlti/	krutosť
determination	/dɪˌtɜ:məˈneɪʃən/	rozhodnosť, odhodlanosť
determined	/dɪˈtɜ:mənd/	rozhodný, odhodlaný
enthusiasm	/ɪnˈθju:ziæzəm/	nadšený, elán
enthusiastic	/ɪnˈθju:ziˈæstɪk/	nadšený, zapálený
generosity	/,dʒenəˈrɒsəti/	štedrosť, veľkorysosť
generous	/'dʒenərəs/	štedrý, veľkorysý
helpful	/'helpfəl/	ochotný, úslužný
helpfulness	/'helpfəlnəs/	ochota
honest	/'ɒnəst/	čestný, poctivý
honesty	/'ɒnəsti/	čestnosť, poctivosť
honourable	/'ɒnərəbəl/	vážený, počestný
hopeful	/'həʊpfəl/	nádejný, sľubný
imaginative	/'ɪmædʒənətɪv/	nápadný, majúci veľkú predstavivosť
kindness	/'kaɪndnəs/	láskavosť, dobrota
lonely	/'ləʊnli/	osamelý (človek)
loyal	/'lɔɪəl/	lojálny, verný
loyalty	/'lɔɪəlti/	lojalita, vernosť
materialistic	/məˌtɪəriəˈlɪstɪk/	materialistický
modest	/'mɒdəst/	skromný
modesty	/'mɒdəsti/	skromnosť
optimistic	/,ɒptəmɪstɪk/	optimistický
patient	/'peɪʃənt/	trepezlivý
polite	/'pəˈlaɪt/	slušný, zdvorilý
qualities	/'kwɒlətɪz/	prednosti, vlastnosti
reliable	/'rɪˈlaɪəbəl/	spoľahlivý, dôveryhodný
selfish	/'selfɪʃ/	sebecký, egoistický
sensitive	/'sensətɪv/	citlivý
stupid	/'stju:pəd/	hlúpy
stupidity	/'stju:ˈpɪdəti/	hlúposť
sympathetic	/,sɪmpəˈθetɪk/	súcitný, chápacujúci
well-mannered	/,welˈmænəd/	súci, spôsobilý, dobre vychovaný

Acts of kindness / Láskavé činy

appreciate	/ə'pri:ʃieɪt/	oceniť, ceniť si, vážiť si
barefoot	/'beəfʊt/	naboso, bosý
be fortunate	/bi 'fɔ:tʃənət/	mať šťastie
less fortunate	/les 'fɔ:tʃənət/	menej šťastia
be reunited with one's family	/bi,ri:'ju:,naɪtɪd wɪð ,wʌnz 'fæməli/	stretnúť sa s rodinou
beg	/beg/	žobrať
beggar	/'beɡə/	žobrák
benefit	/'benəfɪt/	úžitok, prospech
call on sb	/'kɔ:l ɒn ,sʌmbɒdi/	navštíviť niekoho
collect money	/kə'lekt 'mʌni/	zbierať/ vyberať peniaze
collection	/kə'leɪʃən/	zbierka
collection cup	/kə'leɪʃən kʌp/	kasička na zbieranie peňazí
do a good deed	/'du: ə ,ɡʊd 'di:d/	spraviť dobrý skutok
donate	/'dəʊ'neɪt/	darovať, venovať
donation	/'dəʊ'neɪʃən/	dar
elderly people	/'eldəli ,pi:pəl/	starí ľudia/ seniori
friendship	/'frendʃɪp/	priateľstvo
give sb a hand	/'ɡɪv ,sʌmbɒdi ə 'hænd/	podľať niekomu (pomocnú) ruku
help sb out	/'help ,sʌmbɒdi 'aʊt/	vypomôcť niekomu
homeless	/'həʊmləs/	bezdomovec, bez domova
inspire	/'ɪn'spaɪə/	inšpirovať
jobless	/'dʒɒbləs/	nezamestnaný
offer sb a reward/ a job	/'ɒfə ,sʌmbɒdi ə ri'wɔ:d/ ə 'dʒɒb/	ponúknuť niekomu odmenu/prácu
organise a sale	/'ɔ:ɡənaɪz ə 'seɪl/	organizovať výpredaj
put a smile on sb's face	/'put ə 'smɑɪl ɒn ,sʌmbɒdɪz ,feɪs/	vyčariť úsmev na niekoho tvári
raise money for charity	/'reɪz ,mʌni fə'tʃæɪtɪ/	vyberať peniaze na charitu
second-hand clothes	/'sekənd,hænd'kləʊðz/	oblečenie z druhej ruky
shelter	/'ʃeltə/	prístrešie, útulok
show your appreciation	/'ʃəʊ jəʊə,pri:'ʃi'eɪʃən/	vyjadriť vďačnosť
sleep rough	/'sli:p 'rʌf/	spať pod šírym nebom
the blind	/'ðə 'blaɪnd/	nevidomý, slepý
the deaf	/'ðə 'def/	hluchý
voluntary work	/'vɒləntəri wɜ:k/	dobrovoľnícka práca
warm sb's heart	/'wɔ:m ,sʌmbɒdɪz 'hɑ:t/	zahriať niekoho pri srdci

Crime / Zločin

arrest	/ə'rest/	zatknúť
break the rules/ the law	/,breɪk ðə 'ru:lz/ ðə 'lɔ:/	porušovať predpisy/ pravidlá/ zákon
burglar alarm	/'bɜ:glər ə,lɑ:m/	alarm proti vlámaniu
burglary	/'bɜ:gləri/	vlámanie (zvyčajne do domu)
burgle	/'bɜ:gləl/	vlámať sa/ vykradnúť
case	/keɪs/	prípád
cell	/sel/	cela
commit a murder/ a crime	/kə,mɪt ə 'mɜ:də/ ə 'kraɪm/	spáchať vraždu/ zločin
criminal damage	/,krɪmɪnəl 'dæmɪdʒ/	škoda/ ujma spôsobená zločinom
death penalty	/'deθ ,penlti/	trest smrti
dig a tunnel	/,dɪg ə 'tʌnl/	kopať tunel
escape	/'ɪskeɪp/	utiecť, uniknúť
escape attempt/ attempted escape	/'ɪskeɪp ə,ttempt/ə,ttemptɪd ɪ'skeɪp/	pokus o útek
exclude sb from school	/'ɪksklu:d ,sʌmbədi frəm 'sku:l/	vylúčiť niekoho zo školy
follow	/'fɒləʊ/	sledovať
imprison	/'ɪm'prɪzən/	uväzniť
investigate sth	/'ɪn'vestɪgeɪt ,sʌmθɪŋ/	vyšetrovať, prešetrovať niečo
judge (n; v)	/'dʒʌdʒ/	sudca; súdiť
lock (n; v)	/'lɒk/	zámok; zamknúť
lock sb up	/'lɒk ,sʌmbədi ('ʌp/	zavrieť niekoho, dostať pod zámok
murderer	/'mɜ:dərə/	vrah
policeman/policewoman/ police officer	/'pə'li:smən/pə'li:s,wʊmən /'pə'li:s ,pʊfəsə/	policajt/ka
prison guard	/'prɪzən gɑ:d/	väzenská stráž
prisoner	/'prɪzənə/	väzeň
punish	/'pʌnɪʃ/	potrestať
question	/'kwɛstʃən/	vypočúvať, vyšetrovať
release from prison	/'ri:lɪ:s frəm 'prɪzən/	prepustiť z väzenia
robbery	/'rɒbəri/	krádež, lúpež (zvyčajne ozbrojená, napr. banky)
security firm	/'sɪ'kjʊərəti fɜ:m/	bezpečnostná firma
security lights	/'sɪ'kjʊərəti laɪts/	bezpečnostné svetlá
sentence (n)	/'sentəns/	rozsudok, trest
sentence sb to (death/prison)	/'sentəns,sʌmbədi tə ('deθ/'prɪzən/	odsúdiť niekoho k/do (trestu smrti/ väzenia)

ANGLICKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍČEK

UNIT 8

steal	/sti:l/	kradnúť
suspect (n)	/'sʌspekt/	podozrivý
suspect (v)	/sə'spekt/	podozrievať
theft	/θeft/	krádež
violence	/'vaɪələns/	násilie
young offender	/'jʌŋ ə'fendə/	mladistvý delikvent, previnilec

State and society / Štát a spoločnosť

abolish	/ə'bolɪʃ/	zrušiť, zakázať
authorities	/'ɔ:θɒrətɪz/	úrady, správa
behave badly	/bɪ'heɪv 'bædli/	správať sa zle
citizen	/'sɪtəzən/	občan
constitution	/'kɒnstə'tju:ʃən/	ústava, konštitúcia
elect	/'i:lekt/	voliť
employ	/'ɪm'plɔɪ/	zamestnávať
(full-time/part-time)	/(,fʊl taɪm/,pɑ:t taɪm)	zamestnanie na plný/ častočný úväzok
employment	ɪm'plɔɪmənt/	
government	/'gʌvəmənt/	vláda
immigrant	/'ɪmɪgrənt/	pristahovalec
majority	/'meɪ'dʒɒrətɪ/	väčšina
neighbourhood	/'neɪbəhʊd/	susedstvo
politician	/'pɒlə'tɪʃən/	politik
public institution	/'pʌblɪk ,ɪnstə'tju:ʃən/	verejná inštitúcia
press conference	/'pres ,kɒnfərəns/	tlačová konferencia
statistics	/'stætɪstɪks/	štatistika

Collocations with make / Slovné spojenia s make

make a fool of sb	/'meɪk ə 'fu:l əv ,sʌmbɒdi/	robiť z niekoho blázna
make a noise	/'meɪk ə 'nɔɪz/	robiť hluk
make a point	/'meɪk ə 'pɔɪnt/	poznamenať
make an example of sb	/'meɪk ən ɪg'zɑ:mpəl əv ,sʌmbɒdi/	dávať niekoho za príklad
make an excuse	/'meɪk ən ɪk'skju:s/	vyhovárať sa
make (cars/doors)	/'meɪk ('kɑ:z/'dɔ:z)/	vyrábať (autá/ dvere)
make sb do sth	/'meɪk ,sʌmbɒdi 'du:'sʌmθɪŋ/	prinútiť niekoho spraviť niečo
make sb happy/sad/ angry	/'meɪk ,sʌmbɒdi'hæpi/'sæd/ 'æŋgrɪ/	spraviť niekoho šťastným / smutným/ rozhnevať niekoho

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURE

make sb's day	/,meɪk ˌsʌmbɒdɪz 'deɪ/	spraviť niekomu radosť, spraviť niekoho šťastným
make sth easier/harder	/,meɪk ˌsʌmθɪŋ'i:ziə/'hɑ:də/	niečo zjednodušiť/ sprísniť

Other / Ostatné

average	/'ævərɪdʒ/	priemer
be impressed by sth	/'bi ɪm'prest baɪ ˌsʌmθɪŋ/	byť niečím ohromený
curious	/'kjʊəriəs/	zvedavý
drown	/'draʊn/	utopiť sa
engage	/'ɪn'geɪdʒ/	zasnúbiť sa
engagement	/'ɪn'geɪdʒmənt/	zasnúbenie, zásnubý
engagement ring	/'ɪn'geɪdʒmənt rɪŋ/	zásnubný prsteň
groan	/'grəʊn/	reptať
hold sth against your ear	/'həʊld ˌsʌmθɪŋ ə'genst jə 'iə/	držať niečo pri uchu
incident	/'ɪnsɪdənt/	incident, nehoda
lift sb onto their feet	/'lɪft ˌsʌmbɒdi ˌɒntə ðeə 'fi:t/	postaviť niekoho na nohy
on average	/'ɒn 'ævərɪdʒ/	v priemere
point of view	/'pɔɪnt əv 'vju:./	uhol pohľadu
promote	/'prə'məʊt/	robiť reklamu, promovat'
put your arms round sb	/'pʊt jə 'ɑ:mz ˌraʊnd ˌsʌmbɒdi/	objať niekoho
put your hands over your ears	/'pʊt jə'hændz əʊvə jə 'iəz/	zapchať si uši
random	/'rændəm/	náhodný, ľubovoľný
release sb from hospital	/'ri:li:s ˌsʌmbɒdɪfrəm 'hɒspɪtl/	prepustiť niekoho z nemocnice
stressful	/'stresfəl/	stresujúci
take hold of sb's arm	/'teɪk ˌhəʊld əv ˌsʌmbɒdɪz 'ɑ:m/	chytiť niekoho za ruku
tune a radio	/'tju:n ə 'reɪdiəʊ/	naladiť rádio
turn up the volume	/'tɜ:n ʌp ðə 'vɒlju:m/	zvýšiť hlasitosť, pustiť hlasnejšie
white noise	/'waɪt 'nɔɪz/	šumenie (v nenaladenom prijímači)

0.1 Present tenses – review

Prítomný čas jednoduchý (Present Simple)

Prítomný čas jednoduchý používame, ak hovoríme o:

- stavoch a stálych skutočnostiach:
*We **live** in the centre of Sydney. / Bývame v centre Sydney.*
- pravidelných činnostiach:
*I **make** my bed every morning. / Každé ráno si usteliem posteľ.*

Kladné vety (Affirmative)		Záporné vety (Negative)	
I/You/We/They He/She/It	play. plays.	I/You/We/They He/She/It	don't (do not) doesn't (does not) play.
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)		Krátke odpovede (Short answers)	
Do	I/you/we/they play?	Yes, I/you/we/they do. No, I/you/we/they don't.	
Does	he/she/it	Yes, he/she/it does. No, he/she/it doesn't.	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)		Otázky na podmet (Subject questions)	
What	do does	I/you/we/they he/she/it	live? Who lives here?

Pravopisné pravidlá – tretia osoba jednotného čísla

- všeobecné pravidlo: infinitív + -s, napr. *run – runs*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + -y: *y + -ies*, napr. *carry – carries*
- slovesá do a go rovnako ako slovesá zakončené na -ss, -x, -ch, -sh: + -es, napr. *do – does, go – goes, push – pushes*
- have: has*

Obvyklé príslovkové určenia času používané vo vetách s prítomným časom jednoduchým:

- always** (vždy)
- regularly** (pravidelne)
- usually** (obvykle)
- often** (často)
- sometimes** (niekedy)
- never** (nikdy)
- every day/week/month** (každý deň/týždeň/mesiac)

Prítomný čas priebehový (Present Continuous)

Prítomný čas priebehový používame, ak hovoríme o deji, ktorý práve prebieha:
*My dad **is painting** the kitchen right now. / Môj ocko práve maľuje kuchyňu.*

Kladné vety (Affirmative)	Záporné vety (Negative)
I am	I 'm not (am not)
You/We/They are cleaning.	You/We/They aren't (are not) cleaning.
He/She/It is	He/She/It isn't (is not)

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)	Krátke odpovede (Short answers)
Am I	Yes, I am. No, I'm not.
Are you/we/they cleaning?	Yes, you/we/they are. No, you/we/they aren't.
Is he/she/it	Yes, he/she/it is. No, he/she/it isn't.

Otázky doplnňovacie (Wh- questions)	Otázky na podmet (Subject questions)
What am I is he/she/it are you/we/they cleaning?	Who is cleaning the windows?

Pravopisné pravidlá – prídavné prídavné

- všeobecné pravidlo: infinitív + *-ing*, napr. *cook – cooking*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + *-e* + *-ing*, napr. *make – making*
- u jednoslabičných slovies zakončených na jednu samohlásku + jednu spoluhlásku: koncová spoluhláska sa pred *-ing* zdvojuje, napr. *swim – swimming*

Obvyklé príslovkové určenia času používané vo vetách s prítomným časom priebehovým:

- **at the moment** (práve teraz / v tomto okamihu)
- **now** (teraz)
- **today** (dnes)
- **this morning/afternoon** (dnes ráno/popoludní)
- **this year** (tento rok)
- **these days** (v týchto dňoch)
- **at present** (v súčasnosti)

Predprítomný čas (Present Perfect)

Predprítomný čas používame, ak hovoríme o dejoch a udalostiach, ktoré:

- skončili v minulosti, ale nevieme presne kedy, alebo to nie je dôležité:
*My friends **have seen** my new house. / Moji priatelia (už) videli môj nový dom.*
- začali v minulosti a stále ešte trvajú:
*We **'ve had** this TV for three years. / Túto televíziu už máme tri roky.*

Pre situácie, ktoré začali v minulosti a stále trvajú, často používame výraz *since* a *for*:

- *since* označuje okamžik alebo časové obdobie, kedy dej začal:
since 2012/Sunday/last month/my birthday/I moved here /
od roku 2012/nedela/minulý mesiac/na moje narodeniny/vtedy, keď som sa sem pristahoval.
- *for* označuje, ako dlho už daná situácia alebo dej trvá:
for five minutes/a week/a long time/ages/most of my life /
už päť minút/týždeň/dlho/celú večnosť/väčšinu môjho života.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/You/We/ They	've (have)	finished.	I/You/We/ They	haven't (have not)	finished.
He/She/It	's (has)		He/She/It	hasn't (has not)	

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Have	I/you/we/ they	finished?	Yes, I/you/we/they have. No, I/you/we/they haven't.		
Has	he/she/it		Yes, he/she/it has. No, he/she/it hasn't.		

Otázky doplňovacie (Wh- questions)					
What	have has	I/you/we/they he/she/it	learnt?		

Otázky na podmet (Subject questions)					
Who	has studied	French	before?		

Pravopisné pravidlá – príchastie minulé

Pravidelné slovesá (Regular verbs)

- všeobecné pravidlo: infinitív + *-ed*, napr. *work – worked*
- slovesá zakončené na *-e*: + *-d*, napr. *like – liked*
- slovesá zakončené na spoluhlásku + *-y*: *y* + *-ied*, napr. *cry – cried*
- jednoslabičné slovesá zakončené na samohlásku + jednu spoluhlásku*:
spoluhlásku zdvojujeme + *-ed*, napr. *stop – stopped*
*okrem slovík zakončených na *-x* a *-w*, napr. *boxed, flowed*
- dvojslabičné slovesá zakončené na samohlásku + jednu spoluhlásku, ak je prízvuk na druhej slabike: spoluhlásku zdvojujeme, napr. *refer – referred*
- *travel*: aj keď je prízvuk na prvej slabike, koncové *-l* sa zdvojuje, napr. *travel – travelled*

Nepravidelné slovesá (Irregular verbs)

Mnoho slovík má nepravidelný tvar príchastia minulého (napr. *write, go, lose*). Zoznam nepravidelných slovík a ich tvarov nájdete v sekcii WORD STORE na strane 25.

Všimnite si rozdiel pri používaní slovesných tvarov *been* a *gone*:

Monica **has been** to the USA. / Monika bola v Spojených štátoch.

(Niekedy v minulosti, ale nie je tam teraz.)

Monica **has gone** to the USA. / Monika odišla do Spojených štátov.

(Práve teraz tam je.)

0.2 Quantifiers

Podstatné mená môžu byť počítateľné alebo nepočítateľné.

Podstatné mená počítateľné (Countable nouns)

- majú tvar tak jednotného, ako aj množného čísla:
*This **apple** is very sweet. / Toto jablko je veľmi sladké.*
*These **apples** are very sweet. / Tieto jablká sú veľmi sladké.*
- môžu byť použité s členom *a/an/the* alebo s číslovkou:
an egg, the egg, the eggs, two eggs

Podstatné mená nepočítateľné (Uncountable nouns)

- nemajú tvar množného čísla:
Milk is very healthy. / Mlieko je veľmi zdravé.
- môžu byť použité s členom *the*, ale nie s neurčitým členom *a/an* alebo s číslovkou:
water, the water

**Počítateľné podstatná mená
(Countable nouns)****How many? / Kolko?**

How many eggs are there? /
Kolko vajec tu je?

many / veľmi veľa

*Are there many eggs? /
Je tu mnoho vajec?
We haven't got many eggs. /
Nemáme mnoho vajec.*

a lot of/lots of / veľa, veľmi veľa

*There are **a lot of/lots of** eggs in the
fridge. / V chladničke je mnoho vajec.*

a few / niekoľko, pár

*I need **a few** eggs. /
Potrebujem niekoľko/pár vajec.*

some / nejaké

*There are **some** eggs in the fridge. /
V chladničke sú nejaké vajcia.*

few / málo

*There are **few** eggs in the fridge. /
V chladničke je málo vajec.*

any / nejaký?

*Are there **any** eggs in the fridge? /
Sú v chladničke nejaké vajcia?*

any / žiadne

*There aren't **any** eggs in the fridge. /
V chladničke nie sú žiadne vajcia.*

**Nepočítateľné podstatné mená
(Uncountable nouns)****How much? / Kolko?**

How much sugar is there? /
Kolko cukru tu je?

much / veľmi veľa

*Is there much sugar? /
Je tu veľa cukru?
We haven't got much sugar. /
Nemáme veľa cukru.*

*There is **a lot of/lots of** sugar in the
cupboard. / V skrinke je veľa cukru.*

a little / trochu

*I need **a little** sugar. /
Potrebujem trochu cukru.*

*There is **some** sugar in the cupboard. /
V skrinke je nejaký cukor.*

little / málo

*There is **little** sugar in the cupboard. /
V skrinke je málo cukru.*

*Is there **any** sugar in the cupboard? /
Je v skrinke nejaký cukor.*

*There isn't **any** sugar in the cupboard. /
V skrinke nie je žiadny cukor.*

0.3 Present Perfect and Past Simple

Predprítomný čas (Present Perfect)

Predprítomný čas používame, keď hovoríme o udalostiach a dejoch, ktoré skončili v minulosti, ale nevieme kedy, alebo nie je dôležité, kedy presne sa stali:

My dad has been to many concerts. / Môj otecko bol na mnohých koncertoch.

Obvyklé prídavné určenie času používané vo vetách s predprítomným časom:

- **ever** (niekdy) – v otázkach:
*Have you **ever** danced in a shopping centre? / Už si niekedy tancoval v nákupnom centre?*
- **never** (nikdy) – v záporných vetách:
*My grandparents have **never** watched a film online. / Moji prarodičia nikdy nesledovali film na počítači.*
- **already** (už) a **just** (práve) – v kladných vetách, medzi have a prídavným minulým významového slovesa:
*I have **already** read this book. / Už som tu knihu čítal.*
*They have **just** arrived. / Oni práve prišli.*
- **yet** (ešte nie / už) – v záporných vetách alebo v otázkach, na konci vety:
*She hasn't called **yet**. / Ona ešte nevolala.*
*Has she called **yet**? / Už volala?*

Minulý čas jednoduchý (Past Simple)

Minulý čas jednoduchý používame, keď hovoríme o dejoch a stavoch, ktoré začali a skončili v minulosti. Často tiež uvádzame, kedy sa odohrali:

*My dad **went** to a concert yesterday. / Môj otecko šiel včera na koncert.*

Kladné vety (Affirmative)	Záporné vety (Negative)
I/You/He/She/It/ We/They danced.	I/You/He/She/It/ We/They didn't (did not) dance.

Otázky zisťovacie (Yes/No questions)	Krátke odpovede (Short answers)
Did I/you/he/she/ it/we/they dance?	Yes, I/you/he/she/it/we/they did. No, I/you/he/she/it/we/they didn't.

Otázky doplňovacie (Wh- questions)
What did I/you/he/she/it/we/they dance?

Otázky na podmet (Wh- questions)
Who danced in the shopping centre?

Pravidlá pravopisu – minulý čas jednoduchý

Pravidelné slovesá (regular verbs)

Pravidlá pre tvorbu minulého času jednoduchého u týchto sloviessú rovnaké ako pre tvary prítomného času. (viz 0.1 na strane 109).

Nepravidelné slovesá (irregular verbs)

Mnoho sloviessú nepravidelné tvary minulého času (napr. write, go, lose). Zoznam nepravidelných sloviessú nájdete v sekcii WORD STORE na strane 25.

Obvyklé príslovkové určenie času a výrazy používané s minulým časom jednoduchým:

- **yesterday** (včera)
- **last** (minulý)
- **ago** (pred)
- **when** (keď)
- **in the past** (v minulosti)
- **then** (potom)

0.4 Comparative and superlative adjectives – too and enough

- Keď porovnávame dve osoby alebo veci, používame druhý stupeň prídavného mena (comparative) a výraz **than**:
*This shirt is **cheaper than** the sweater. / Táto košeľa je lacnejšia ako tento sveter.*
- Tretí stupeň prídavných mien (superlative) vyjadruje skutočnosť, že nejaká osoba alebo vec má najvyššiu mieru určitej vlastnosti (v porovnaní s minimálne ďalšími dvoma ďalšími osobami alebo vecami):
*This is **the most expensive** ring in the shop. / Toto je ten najdrahší prsteň, aký v obchode majú.*
- Keď porovnávame dve osoby alebo veci, môžeme tiež použiť väzbu **(not) as + prídavné meno + as**:
*This jacket is **not as comfortable as** that coat. / Toto sako nie je tak pohodlné ako tamten kabát.*

Prídavné mená (Adjectives)		Druhý stupeň (Comparative)	Tretí stupeň (Superlative)
jednoslabičné	young nice hot	younger nicer hotter	the youngest the nicest the hottest
jedno- a dvojslabičné zakončené na -y	pretty dry	prettier drier	the prettiest the driest
dvojslabičné a dlhšie	expensive dangerous	more expensive more dangerous	the most expensive the most dangerous
nepravidelné	good bad far	better worse further	the best the worst the furthest

S prídavnými menami často používame výrazy **too** (= viac ako chceme alebo potrebujeme) a **not enough** (= menej ako chceme alebo potrebujeme). Slovosled je nasledujúci: **too + prídavné meno** a **not + prídavné meno + enough**:

*The designer was **too busy** to talk to the press. /*

Návrhár mal priveľa práce na to, aby hovoril s novinármi.

*The horse wasn't **fast enough** to win the race. /*

Ten kôň nebol dosť rýchly, aby vyhral preteky.

0.5 Future forms

Prítomný čas prítomný (Present Continuous) používame pre deje v budúcnosti, ktoré máme dopredu naplánované alebo dohovorené, obvykle s nejakým bližším časovým určením:

I'm leaving tomorrow, so I can't go to the cinema with you. /

Zajtra odchádzam, takže s tebou nemôžem ísť do kina.

Väzbu **be going to + infinitív** používame k vyjadreniu:

- úmyslov a plánov, ktoré sa môžu zmeniť:
What are you going to prepare for lunch? / Čo sa chystáš urobiť na obed?
- toho, čo predpokladáme alebo odhadujeme, že sa stane na základe toho, čo nám je známe alebo je to teraz zrejme:
We're not going to get to the station on time. / Nestihneme sa dostať včas na stanicu.

Väzbu **will + infinitív** používame pre:

- okamžité rozhodnutia:
Wait for me! I'll help you with the shopping. / Počkaj na mňa! Pomôžem ti s nákupom.
- predpoveď niečoho, čo sa v budúcnosti stane na základe našich názorov, intuície alebo skúseností:
You can borrow my dictionary, but I'll probably need it back next week. / Môžeš si požičať môj slovník, ale budúci týždeň ho budem zrejme potrebovať naspäť.

0.6 First and Second Conditionals

Podmienkové vety 1. typu (First Conditional)

Tieto podmienkové vety používame, keď hovoríme o dejoch, ktoré môžu v budúcnosti za určitých okolností nastať:

*If you **don't switch** on the printer, it **won't work**.* / Ak si nezapneš tlačiareň, nebude fungovať.

Vo vedľajšej vete so spojkou **if** vyjadrujeme podmienku deja a použijeme prítomný čas jednoduchý. Pre popis dôsledku deja použijeme v hlavnej vete budúci čas, spravidla **will/won't**. Ktorákoľvek z oboch viet môže byť na začiatku súvetia. Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

*If he **starts** a blog,*
Ak začne písať blog,

will/won't + infinitív
(dôsledok)

*I'll **read** his blog*
Prečítam si jeho blog,

will/won't + infinitív
(dôsledok)

*I'll **read** it.*
prečítam si ho.

if + prítomný čas jednoduchý
(podmienka)

*if he **starts** one.*
ak začne nejaký písať.

Podmienkové vety 2. typu (Second Conditional)

Tieto podmienkové vety používame, keď hovoríme o dejoch alebo stavoch v prítomnosti, ktoré sú veľmi nepravdepodobné alebo nemožné, alebo ak hovoríme o niečom, čo by sa mohlo stať v budúcnosti, ale je to skôr nepravdepodobné:

*If I **had** more time, I **would learn** programming.* / Keby som mal viac času, naučil by som sa programovať.

Vo vedľajšej vete, ktorá vyjadruje podmienku, používame po spojke **if** minulé čas jednoduchý a v hlavnej vete popisujúcej dôsledok modálne sloveso **would/wouldn't** alebo **could/couldn't**. Ktorákoľvek z oboch viet môže stať na začiatku súvetia. Ak je veta vedľajšia so spojkou **if** na začiatku súvetia, je oddelená čiarkou.

If + minulé čas jednoduchý
(podmienka)

*If your laptop **crashed**,*
Keby sa ti rozbil notebook,

would/wouldn't/could/couldn't
+ **infinitív** (dôsledok)

*Who **would** you **ask** for help*
Koho by si požiadal o pomoc,

would/wouldn't/could/couldn't
+ **infinitív** (dôsledok)

*who **would** you **ask** for help?*
koho by si požiadal o pomoc?

if + minulé čas jednoduchý
(podmienka)

*if your laptop **crashed**?*
Keby sa ti rozbil notebook?

0.7 Modal verbs for obligation and permission

Keď chceme vyjadriť nutnosť alebo povinnosť, používame:

- **must**, hlavne ak hovoríme o niečom, čo sami považujeme za nevyhnutné, alebo dôležité:
*I **must** phone Mum. / Musím zavolať maminke.*
- **have to**, hlavne ak hovoríme o niečom čo je nutné kvôli nejakému pravidlu, zákonu alebo to niekto iný nariaduje:
*We **have to** wear a uniform at school. / V škole musíme nosiť uniformu.*
- **need to**:
*Ann often **needs to** look after her younger sister. / Anna sa často musí starať o svoju mladšiu sestru.*

Ak chceme povedať, že niečo povinné alebo nutné nie je, používame:

- **don't have to**:
*My dad **doesn't have to** wake up early. He starts work at twelve. / Môj otec nemusí skoro vstávať. Začína pracovať o dvanásť.*
- **don't need to / needn't**:
*You **don't need to** go to university this year. / Nemusíš ísť na univerzitu tento rok. You **needn't** do the washing up. We've got a dishwasher. / Nemusíš umývať riad. Máme umývačku.*

Ak chceme vyjadriť to, čo je dovolené, používame:

- **can**:
*You **can** invite some friends if you want. / Ak chceš, môžeš si pozvať nejakých kamarátov.*
- **be allowed to**:
*Students **are allowed to** work part-time. / Študenti majú povolené pracovať na skrátenej úväzok.*

Ak hovoríme o niečom, čo nie je dovolené alebo je to zakázané, použijeme:

- **can't**:
*You **can't** leave the classroom without permission from your teacher. / Nemôžete opustiť triedu bez povolenia od učiteľa.*
- **mustn't**:
*You **mustn't** play loud music after 10 p.m. / Po desiatej hodine večer nesmiete púšťať hudbu nahlas.*
- **not be allowed to**:
*You **aren't allowed to** speak during the exam. / Počas skúšky nesmiete hovoriť.*

0.8 Defining relative clauses

Určujúce vzťažné vety (defining relative clauses) používame pre podanie dôležitej informácie o osobe, veci, mieste apod., takže je jasné, o čom konkrétne hovoríme. Používame nasledujúce vzťažné zámená:

- **who** a **that**, ak odkazujeme na osoby:
*I have a friend **who/that** works as a console game teacher. /*
Mám kamaráta, ktorý učí hrať video hry.
- **which** a **that**, ak odkazujeme na veci:
*The computer **which/that** I use at work is very slow. /*
Počítač, ktorý používam v práci, je veľmi pomalý.
- **where**, ak hovoríme o miestach:
*This is the office **where** I work. / Toto je kancelária, kde pracujem.*
- **whose**, ak vyjadrujeme:
*I don't know **whose** book this is. / Nevieam, či je to kniha.*
- **why**, ak odôvodňujeme alebo ak vysvetľujeme:
*Can you tell me the reason **why** you are late? /*
Môžeš mi vysvetliť, prečo ideš neskoro?

Vzťažné zámená **who**, **which** a **that** môžeme vynechať, pokiaľ po nich nasleduje podstatné meno alebo zámeno:

*Are you reading the report (**which/that**) I have written? /*
Čítaš tu správu, ktorú som napísal?

1.2 Dynamic and state verbs

Dynamické slovesá (action verbs) ako *do*, *work* a *play* popisujú činnosti a môžu byť použité s obidvoma typmi časov – jednoduchým (napr. prítomným jednoduchým) aj priebehovým (napr. prítomným priebehovým):

*I often **listen** to classical music. / Často počúvam vážnu hudbu.*

*I'm **listening** to Mozart now. / Teraz počúvam Mozarta.*

Stavové slovesá (state verbs) sa zväčša používajú v časoch jednoduchých, aj keď nimi chceme vyjadriť niečo, čo práve prebieha:

***Do** you **understand** me? / Rozumieš mi?*

***Does** she **want** to go to the music festival? / Chce ísť na ten hudobný festival?*

Medzi stavové slovesá patria:

- slovesá, ktoré popisujú postoje, pocity, emócie, preferencie apod., napr. *hate*, *like*, *love*, *prefer*
- slovesá, ktoré popisujú duševné a myšlienkové pochody, napr. *believe*, *know*, *need*, *remember*, *think*, *understand*, *want*
- slovesá zmyslového vnímania, napr. *feel*, *hear*, *see*.

Niektoré stavové slovesá môžu byť použité v priebehovom čase, ale dochádza v nich ku zmene významu (napr. *think*, *have*, *look*):

***Do** I **look** good in this dress? / Vyzerám v týchto šatách dobre?*

*What **are** you **looking** at? / Na čo sa pozeráš?*

1.5 Present Perfect Simple and Continuous

Predprítomný priebehový čas (Present Perfect Continuous) používame, ak hovoríme o:

- dejoch, ktoré začali v minulosti a pokračujú do súčasnosti:
*I **have been waiting** for her since 8 o'clock. / Čakám na ňu už od ôsmej hodiny.*
- udalostiach, ktoré už nejakú dobu trvajú (a môžu pokračovať až do súčasnosti) a teraz je vidieť ich dôsledok:
*I'm tired because I've **been painting** all day. / Som unavený, pretože som celý deň maľoval.*

Rovnako ako v predprítomnom čase jednoduchom aj v predprítomnom čase priebehovom patria medzi obvyklé výrazy predložky *for* a *since*.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)		
I/You/We/ They	've (have)	been crying.	I/You/We/ They	haven't (have not)	been crying.
He/She/It	's (has)		He/She/It	hasn't (has not)	
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)		
Have	I/you/we/ they	been crying?	Yes, I/you/we/they have. No, I/you/we/they haven't.		
Has	he/she/it		Yes, he/she/it has. No, he/she/it hasn't.		
Otázky doplňovacie (Wh- questions)			Otázky na podmet (Subject questions)		
How long	have has	I/you/we/they he/she/it	been crying?	Who	has been crying?

Predprítomný čas priebehový alebo jednoduchý?

- Ak chceme zdôrazniť trvanie činnosti alebo dejov (ktoré môžu alebo nemusia byť dokončené), zvolíme predprítomný čas priebehový. Otázky v predprítomnom čase priebehovom často začínajú opytovacím zámenom **how long**:
***How long** has she **been writing** books? / Ako dlho (už) píše knihy?*
- Predprítomný čas jednoduchý používame vtedy, ak chceme zdôrazniť výsledok deja. Otázky v predprítomnom čase jednoduchom často začínajú opytovacím zámenom **how many**:
***How many** books **has** he **written**? / Kol'ko kníh (už) napísal?*
- V žiadnom z týchto dvoch časov netvoríme otázky s opytovacím zámenom *when*.
- Stavové slovesá obvykle používame iba v predprítomnom čase jednoduchom.

2.2 Narrative tenses

Minulý čas priebehový (Past Continuous) používame:

- Ak popisujeme pozadie dejov v príbehu alebo okolnosti hlavnej udalosti:
*On the day of the match it **was raining** and the fans **were getting** wet. / V ten deň, keď sa zápas odohrával, pršalo a fanúšikovia mokli.*
- ak hovoríme o deji, ktorý práve prebiehal a bol prerušený iným dejom alebo udalosťou (pre opis kratšej udalosti používame minulý čas jednoduchý):
*I **was riding** my bike when the policeman **stopped** me. / Išiel som na bicykli, keď ma policajt zastavil.*

Minulý čas jednoduchý (Past Simple) používame pre činnosti alebo udalosti, ktoré sa stali v minulosti jedna za druhou:

*Julia **got up** and **put on** her trainers. / Júlia vstala a obula si tenisky.*

Predminulý čas (Past Perfect) používame, ak hovoríme o udalosti, ktorá sa odohrala ešte pred inou udalosťou v minulosti (pre opis udalosti, ktorá sa stala neskôr, používame minulý čas jednoduchý):

*In the taxi I realised that I **had left** the ticket at home. / V taxíku som si uvedomil, že som nechal lístok doma.*

2.5 Verb patterns

Ak nasledujú dve slovesá po sebe, používame pri neskorších slovách dopredu určené tvary a väzby.

- Po slovesách *aim, arrange, attempt, can't afford, decide, expect, hope, intend, manage, offer, plan, refuse, remember, seem, tend, try, want* nasleduje **infinitiv s to**:
*They **decided not to work** with the sports psychologist. / Rozhodli sa, že nebudú spolupracovať so športovým psychológom.*
- Po slovesách *advise, allow, encourage, force, remind, teach, urge, warn* nasleduje **predmet + infinitiv s to**:
*She **taught me to believe** in myself. / Naučila ma veriť si.*
- Po slovesách *avoid, can't help, can't stand, don't mind, enjoy, fancy, finish, imagine, keep, miss, stop, waste time* nasleduje **tvar slovesa s -ing**:
*Just **imagine winning** the competition! / Len si predstav, vyhrať tak tú súťaž!*
- Po modálnych slovesách *can, could, might, should* nasleduje **infinitiv bez to**:
*You **should answer** his question right now. / Mal by si na jeho otázku hneď odpovedať.*
- Po slovesách *make a let* nasleduje **predmet + infinitiv bez to**:
*They **let me visit** the stadium. / Nechali ma navštíviť ten štadión.*

3.2 Present and past speculation

Ak vyjadrujeme domnienky o situáciách a dejoch v prítomnosti (present speculation), použijeme **modálne sloveso + infinitív**.

Používame nasledujúce modálne slovesá:

- **must**, ak chceme vyjadriť svoje pevné presvedčenie, že je niečo stopercentná pravda:
*John **must** be happy working at the zoo. / John musí byť šťastný, že pracuje v zoo.*
- **might, may a could** použijeme, ak si myslíme, že by niečo mohlo byť pravda:
*The lions **might/may/could** be hungry now. / Levy by teraz mohli mať hlad. Levy sú teraz možno hladné.*
- **can't**, ak vyjadrujeme pevné presvedčenie, že niečo nie je pravda:
*It **can't** be a domestic cat. It's too big. / To nemôže byť mačka domáca. Je príliš veľká.*

Ak vyjadrujeme domnienky o situáciách a dejoch, ktoré prebiehali v minulosti (past speculation), použijeme **modálne sloveso + have + prídavné slovo minulého času**:

- **must have**, ak vyjadrujeme presvedčenie, že sa niečo naisto stalo:
*You **must have** lost your mobile at the zoo. / Ten mobil si musel stratiť v zoo.*
- **might have, may have a could have** použijeme, ak si myslíme, že sa niečo mohlo stať, nevieme to ale iste.
*Lucy **might/may/could** have missed the train. / Lucy mohla zmeškať vlak. Lucy možno zmeškala vlak.*
- **can't have a couldn't have**, ak vyjadrujeme úplné presvedčenie, že sa nestalo, že žiadny dej neprebehol:
*Peter **can't/couldn't have** gone home. / Peter nemohol odísť domov.*

3.5 *used to and would*

Väzby **used to/would + infinitív** používame na vyjadrenie stavov a dejov, ktoré v minulosti prebiehali pravidelne:

- **used to** používame pre stavy (napr. so stavovými slovesami *be, have, believe, like, love, live*) alebo deje, ktoré v minulosti boli obvyklé, ale teraz sa už nedejú. Ďalej túto väzbu používame pre vyjadrenie dejov, ktoré sa teraz odohrávajú, a to aj opakovane, ale v minulosti neprebíhali:
*I **didn't use to like** travelling by plane. / Cestovanie lietadlom som nemával rád. (Teraz ale mám.)*
*She **used to write** travel guides. / Zvykla písať turistických sprievodcov. (Teraz už nepíše.)*
- **would** používame pre deje (nie však stavy), obvykle v kladných vetách:
*As a teenager, I **would visit** my grandma every Sunday. / Ako teenager som navštevoval babičku každú nedeľu.*

Kladné vety
(Affirmative)

*I **used to go / would go** backpacking every summer. / Každé leto som odchádzal na cesty s batohom.*

Záporné vety
(Negative)

*I **didn't use to buy** flight tickets online. / Predtým som si nekupoval letenky cez internet.*

Otázky zisťovacie
(Yes/No questions)

***Did he use to go** on holiday in August? / Chodieval na dovolenku v auguste?*

Otázky doplnňovacie
(Wh- questions)

*What **did he use to eat**? / Čo predtým jedával?*

Podmetové otázky
(Subject questions)

*Who **used to go** camping? / Kto chodieval kempovať?*

Ak hovoríme o deji, ktorý prebehol v minulosti len jedenkrát, alebo ak nechceme zdôrazniť rozdiel medzi minulosťou a súčasnosťou použijeme minulý čas jednoduchý namiesto *used to/would*:

*Two years ago they **went** on holiday to France. / Pred 2 rokmi išli na dovolenku do Francúzska*

*I often **travelled** to China. / Často som cestoval do Číny.*

4.2 Future time clauses

Vo vedľajších vetách časových, ktoré vyjadrujú dianie v budúcnosti (future time clauses), používame prítomný čas jednoduchý po nasledujúcich výrazoch:

- **if** (ak):
If you don't have breakfast at home, you will feel hungry very soon. / Ak sa doma nenaraňajkuješ, budeš veľmi skoro hladný.
- **when** (keď/až):
We will cook the pasta when Luigi arrives. / Cestoviny uvaríme, až Luigi príde.
- **unless** (ak nie / bez toho že / pokiaľ nie):
You won't lose weight unless you eat fruit and vegetables every day. / Neschudneš, pokiaľ nebudeš jesť denne ovocie a zeleninu.
- **before** (predtým/ predtým kým):
I'll brush my teeth before I go to bed. / Vyčistím si zuby, kým pôjdem spať.
- **after** (keď/ potom čo):
We'll have some coffee after we get back home. / Dáme si kávu, keď prídeme domov.
- **until** (kým / až do nejakej doby):
I'll wait for you until you finish your homework. / Počkám, kým si dopíšeš domácu úlohu.
- **as soon as** (akonáhle, hneď ako):
I'll call you as soon as I finish. / Zavolám ti, hneď ako skončím.
- **as long as** (pokiaľ/pokým):
I'll make breakfast as long as you do the washing-up. / Urobím raňajky, pokiaľ umyješ riad.

4.5 Future Continuous and Future Perfect

Budúci čas priebehový (Future Continuous) používame, Ak hovoríme o deji, ktorý bude prebiehať v určitom/známom čase:

We **will be making** a cake at 5 p.m. / O piatej popoludní budeme robiť tortu.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)			
I/You/ He/She/It/ We/They	'll (will)	be working at 10 a.m.	I/You/ He/She/It/ We/They	won't (will not)	be working at 10 a.m.	
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)			
Will	I/you/he/she/it/ we/they	be working at 10 a.m.?	Yes, I/you/he/she/it/ we/they		will	
			No, I/you/he/she/it/ we/they		won't	
Otázky doplňovacie (Wh- questions)			Otázky na podmet (Subject questions)			
What	will	I/you/he/she/it/ we/they	be doing at 10 a.m.	Who	will	be working at 10 a.m.?

Predbudúci čas (Future Perfect) používame pre vyjadrenie deja, ktorý bude v budúcnosti dokončený pred určitým/daným časom:

I **will have cooked** all the dishes by 3 o'clock. / Všetky jedlá budem mať uvarené do troch hodín.

Kladné vety (Affirmative)			Záporné vety (Negative)			
I/You/ He/She/It/ We/They	'll (will)	have finished lunch by 2 p.m.	I/You/ He/She/It/ We/They	won't (will not)	have finished lunch by 2 p.m.	
Otázky zisťovacie (Yes/No questions)			Krátke odpovede (Short answers)			
Will	I/you/ he/she/it/ we/they	have finished lunch by 2 p.m.?	Yes, I/you/he/she/it/we/they	will		
			No, I/you/he/she/it/we/they	won't		
Otázky doplňovacie (Wh- questions)			Otázky na podmet (Subject questions)			
What	will	I/you/ he/she/it/ we/they	have finished lunch by 2 p.m.?	Who	will	have finished lunch by 2 p.m.

5.2 Articles: *a/an* or *the*, no article

Žiadny člen nepoužívame:

- ak hovoríme o niečom len všeobecne:
Primary education is compulsory in this country. / Základné vzdelanie je v tejto krajine povinné.
Farmers in poor countries earn very little money. / Farmári v chudobných krajinách zarábajú veľmi málo peňazí.
- pred menami kontinentov a pred väčšinou názvov krajín a miest:
in Europe, in Spain, in Berlin / v Európe, v Španielsku, v Berlíne
Výnimky: in the United States, in the United Kingdom, in the Netherlands, in the Hague / v Spojených štátoch, v Spojenom kráľovstve, v Holandsku, v Haagu

Neurčitý člen **a/an** používame:

- ak o hovoríme o niečom prvýkrát alebo spomíname jednu vec z viacerých:
I've bought **a** new car. / Kúpil(a) som si nové auto.
London is **a** big city. / Londýn je veľké mesto.
- ak hovoríme o povolaniach:
Lucy is **a** doctor. / Lucy je lekárka.

Určitý člen **the** používame:

- ak sa odvolávame na niečo, o čom sme sa už zmienili :
He lived in **a** big city. **The** city was polluted. / Žil vo veľkom meste. To mesto bolo znečistené.
- ak hovoríme o niečom špecifickom, jedinečnom:
I like **the** colour of that shirt. / Páči sa mi farba tejto košele.
Who is **the** King of Spain? / Kto je španielskym kráľom?
- ak hovoríme o historickom období:
the Renaissance / renesancia
- pri stupňovaní prídavných mien – v treťom stupni:
the worst / najhorší
- s radovými číslovkami:
the third / tretí

5.5 Non-defining relative clauses

- Neurčujúce vzťažné vety (non-defining relative clauses) pridávajú ďalšiu informáciu o osobách, veciach alebo miestach, o ktorých sa hovorí. Pre vetu nemajú zásadný význam. Neurčujúce vzťažné vety je ich možné vynechať, bez toho aby sa zmenil význam správy:

*Giant pandas, **which** are endangered species, live in the mountains **in central China**.* → *Giant pandas live in the mountains in central China.* /

Pandy veľké, ktoré sú ohrozeným živočíšnym druhom, žijú v horách centrálnej Číny. → *Pandy veľké žijú v horách centrálnej Číny.*

- Neurčujúcu vzťažnú vetu oddeľujeme čiarkami.
- V neurčujúcich vzťažných vetách používame zámena **who**, **which**, **where** a **whose**, nikdy však **that**:
*Last year we visited our friends on the Aran islands, **where** you can see lots of bird species.* / *Vlani sme navštívili priateľov na Aranských ostrovoch, kde môžete vidieť mnoho vtáčích druhov.*
- Vzťažné zámena v neurčujúcich vzťažných vetách nie je možné vynechať.

6.2 Second Conditional; wish/if only

Podmienkové vety 2. typu – (second conditional) používame, Ak hovoríme o situáciách a stavoch v prítomnosti, ktoré však nie sú príliš reálne. Ďalej ich používame, ak hovoríme o niečom, čo by sa v budúcnosti teoreticky mohlo stať, ale príliš pravdepodobné to nie je.

V oboch prípadoch môžu vedľajšie podmienkové vety stáť na začiatku súvetia.

Ak stoja na začiatku, píšeme za nimi čiarku:

*If you **had** an accident, who **would** you **call** first? /*

Keby si mal nehodu, komu by si volal ako prvému?

If + minulé čas jednoduchý
(podmienka)

*If he **cycled** to work every day,
Keby jazdil do práce na bicykli denne,*

would/wouldn't + infinitív
(dôsledok)

*He **would** feel healthier
Cítil by sa zdravší,*

would/wouldn't + infinitív
(dôsledok)

*he **would feel** healthier.
cítil by sa zdravší.*

if + minulé čas jednoduchý
(podmienka)

*if he **cycled** to work every day.
keby denne jazdil do práce na bicykli.*

Väzby **wish/if only + minulé čas jednoduchý** používame k vyjadreniu nespokojnosti so súčasným stavom:

*I **wish/If only** people **cared** more about their health. /*

Kiež by sa ľudia viac starali o svoje zdravie.

Väzby **wish/if only + would + infinitív** používame, ak chceme vyjadriť nespokojnosť so súčasným stavom, hlavne keď nás obťažuje. Boli by sme radi, keby sa zmenil, ale ho zmeniť nemôžeme, nemáme naň žiadny vplyv:

*I **wish/If only** my sister **would hurry up!** /*

Chcela by som, aby sa sestra poponáhľala!

6.5 Third Conditional

Podmienkové vety 3. typu (third conditional) používame, ak hovoríme o niečom, čo sa v minulosti mohlo hypoteticky stať, ale čo sa nestalo. V týchto vetách obvykle vyjadrujeme svoju ľútosť, prípadne kritiku.

Vo vedľajšej vete podmienkovej (if-clause) používame čas predminulý. V hlavnej vete (popisujúcej dôsledok/následok deja) používame sloveso v tvare **would/wouldn't + have + prídavné minulé** významového slovesa. Ktorákoľvek z viet (hlavná či vedľajšia) môže stať v súvetí buď ako prvá, alebo ako druhá. Ak stojí vedľajšia veta (if-clause) na začiatku súvetia, oddeľujeme ju čiarkou.

If I had worn a helmet, I wouldn't have got hurt so badly. /

Keby som mal prilbu /Keby som býval mal prilbu, nezranil by som sa tak škaredo.

If + minulý čas predminulý
(podmienka)

If I had cycled more carefully,
Keby som býval šiel na bicykli opatrnejšie,

would/wouldn't have + prídavné minulé
(dôsledok)

I wouldn't have broken my arm
Nebol by som si zlomil ruku,

would/wouldn't have + prídavné minulé
(dôsledok)

I wouldn't have broken my arm.
nebol by som si zlomil ruku

if + čas predminulý
(podmienka)

if I had cycled more carefully,
keby som býval šiel na bicykli opatrnejšie.

Vety je možné preložiť aj jednoduchšie: *Nemal by som mal teraz zlomenú ruku, keby som šiel opatrnejšie.* I tento preklad vyjadruje, že ide o situáciu, ktorá sa už stala v minulosti a nie je ju možné nijak zmeniť. Môžeme už len vyjadriť ľútosť, že sme nejednali inak.

7.2 Reported Speech – statements

Ak chceme informovať o niečom, čo povedal niekto iný, môžeme použiť buď priamu reč (Direct Speech), alebo reč nepriamu (Reported Speech).

Pomocou priamej reči oznamujeme, čo doslova hovoriaci povedal, opakujeme jeho vlastné slová bez zmien:

'Your son draws very well.' → *They said, 'Your son draws very well.'*

„Váš syn veľmi dobre kreslí.“ → *Povedali: „Váš syn veľmi dobre kreslí.“*

Nepriama reč – vety oznamovacie

Pri nepriamej reči tlmočíme slová hovoriaceho pomocou slovík ako napr. *add* (dodať), *claim* (prehlásiť), *point out* (poukázať, zmieniť), *reply* (odpovedať), *say* (povedať), *suggest* (navrhnuť), *tell* (povedať niekomu niečo). Po nich môže nasledovať zámeno *that*, ktoré je však možné vynechať. Sloveso *tell* sa spája s predmetom (napr. mne, nám, Jánovi, môjmu priateľovi atď.):

'I sell paintings.' → She **told me/said (that)** she **sold** paintings. /
„Predávam obrazy.“ → Povedala mi / Povedala mi, že predáva obrazy.

V nepriamej reči dochádza ku zmenám:

- časov:

Priama reč (Direct Speech)	→	Nepriama reč (Reported Speech)
Present Simple Ann: 'I paint picture.'	→	Past Simple Ann said (that) she painted.
Present Continuous Ann: 'I'm painting picture.'	→	Past Continuous Ann said (that) she was painting a picture.
Present Perfect Ann: 'I have painted two pictures.'	→	Past Perfect Ann said (that) she had painting two pictures.
Past Simple Ann: 'I didn't painted before.'	→	Past Perfect Ann said (that) she hadn't painted two pictures.
can/can't Ann: 'I can't paint.'	→	could/couldn't Ann said (that) she could paint.
will/won't Ann: 'I won't paint anymore.'	→	would/wouldn't Ann said (that) she wouldn't paint anymore.
am/is/are going to Ann: 'I am going to paint.'	→	was/were going to Ann said (that) she was going to paint.

- príslovkových určení času a miesta:
now → *at that time/then*
today → *that day*
yesterday → *the day before*
two hours ago → *two hours earlier/before*
tomorrow → *the following day*
here → *there*
- zámien ukazovacích, osobných a privlastňovacích (v závislosti na kontexte):
this/these → *that/those*
I/we → *he/she/they*
me/us → *him/her/them*
my → *his/her*
our → *their*

7.5 Reported Speech – questions and imperatives

Nepriama reč – otázky

Ak prevádzame do nepriamej reči otázky, používame v hlavnej vete sloveso **ask** a dochádza k rovnakým zmenám ako v nepriamej reči viet oznamovacích (časov, zámien, príslovkových určení miesta a času atď.).

Mení sa aj slovosled otázky na slovosled vety oznamovacej (podmet sa dostáva pred prísudok) a za vetou už nepíšeme otáznik.

Ak prevádzame do nepriamej reči otázky zisťovacie, pripájame ich za hlavnú vetu pomocou výrazu **if** alebo **whether**.

'Has Darina answered all the questions?' → *Jan asked me **if/whether** Darina had answered all the questions. /*

„Odpovedala už Darina na všetky otázky?“ → *Jan sa ma spýtal, či už Darina odpovedala na všetky otázky.*

'Do you often watch television?' → *I asked her **if/whether** she often watched television. /*

„Pozeráš sa často na televíziu?“ → *Spýtal som sa jej, či často pozerá televíziu.*

Ak prevádzame otázky doplnňovacie, ponechávame na začiatku vety vedľajšie opytovacie zámená ako *what, who, how, where* a *when*.

'How old are you?' → *The policeman asked the boy **how old** he was. /*

„Koľko máš rokov?“ → *Policajt sa chlapca spýtal, koľko má rokov.*

'When did John and Mary split up?' → *Sam asked us **when** John and Mary had split up. /*

„Kedy sa John a Mary rozišli?“ → *Sam sa nás pýtal, kedy sa John a Mary rozišli.*

Nepriama reč – vety rozkazovacie

Ak prevádzame do nepriamej reči vety rozkazovacie, používame slovesá **ask** alebo **tell + predmet + (not) to + infinitív**:

'Please stop talking!' → *The director **asked us to stop** talking. /*

„Prosím prestaňte hovoriť!“ → *Riaditeľ nás požiadal, aby sme prestali hovoriť.*

'Don't take any photos of me!' → *Darina **told the reporter not to take** any photos of her. /*

„Nefotťte ma!“ → *Darina povedala reportérovi, aby ju nefotil.*

8.2 The Passive

Trpný rod (the passive) používame, ak je pre nás dej dôležitejší ako jeho činiteľ (pôvodca):

*The bank **has been robbed** three times. / Banka už bola trikrát vykradnutá.*

Ak je však pôvodca deja podstatný a chceme sa o ňom zmieniť, použijeme predložku **by**:

*The bank **was robbed** by three men. / Banka bola vykradnutá tromi mužmi.*

Trpný rod tvoríme pomocou príslušného tvaru slovesa **be + príčastie minulého významového slovesa**:

*The robbers **will be arrested** soon. / Zloději budú čoskoro zatknutí.*

*The robbers **have been arrested**. / Zloději už boli zatknutí.*

*The robbers **were arrested** last night. / Zloději boli včera zatknutí.*

Present Simple	<i>Too many crimes are committed every year. / Každý rok je spáchaných príliš mnoho zločinov.</i>
Present Continuous	<i>Tony is being questioned by the police. / Tony je (práve) vypočúvaný políciou.</i>
Past Simple	<i>When was the money stolen? / Kedy boli tie peniaze ukradnuté?</i>
Past Continuous	<i>The police station was still being built in 2005. / V roku 2005 sa policajná stanica stále stavala.</i>
Present Perfect	<i>A homeless shelter has just been opened in my town. / V našom meste bol práve otvorený útulok pre bezdomovcov.</i>
Past Perfect	<i>Someone told me I had been seen at the crime scene. / Nieкто mi povedal že som bol videný na mieste činu.</i>
will	<i>He will be sentenced to at least ten years in prison. / Bude odsúdený do väzenia najmenej na desať rokov.</i>

8.5 *have something done*

Slovesný tvar **have + predmet + prídavné minulé** používame, ak chceme vyjadriť, že sme niečo neurobili sami, ale že to za nás / pre nás urobil niekto iný (obvykle profesionál).

Present Simple	<i>I have my house cleaned every Friday. (by a professional cleaner) Každý piatok si nechávam upratať dom. (profesionálnou upratovačkou)</i>
Present Continuous	<i>Are you having the locks changed? (by a locksmith) Nechávaš si meniť zámky? (zámočníkom)</i>
Past Simple	<i>We had the kitchen painted. (by a professional painter) Nechali sme vymalovať kuchyňu. (profesionálnym maliarom)</i>
Past Continuous	<i>Last week Jack was having his bathroom remodelled. Minulý týždeň prerábali Jackovi kúpeľňu. (Jack si nechal prerobiť kúpeľňu.)</i>
Present Perfect	<i>When will Helen have the paintings hung in her flat? Kedy si Helena nechá v byte zavesiť obrazy?</i>
will	<i>When will Helen have the paintings hung in her flat? Kedy si Helena nechá v byte zavesiť obrazy?</i>
be going to	<i>When are you going to have a garage built? Kedy si dáš postaviť garáž?</i>

Namiesto slovesa **have** môžeme použiť sloveso **get**:

*We will **get/have** our living room **redecorated** next spring. /*

Budúcu jar si necháme prerobiť obývaciu izbu.

*We **got/had** new windows **fitted** last year. /*

Minulý rok sme si nechali urobiť nové okná.

Pracovný zošit k učebnici Focus vám prináša cvičenia, ktoré vám pomôžu nielen pri príprave na maturitnú skúšku, ale aj pri príprave na medzinárodné jazykové skúšky, napr. Cambridge English: Preliminary (PET), Cambridge English: First (FCE), Trinity a PTE (Pearson Test of English).

Pracovný zošit obsahuje cvičenia, ktoré vás budú pripravovať na všetky časti skúšky: Počúvanie (Listening), Čítanie (Reading), Test jazykovej kompetencie (Use of English), Ústny prejav (Speaking) aj Písomný prejav (Writing). Cvičenia, ktoré sú vhodné pre prípravu na maturitu, sú v každej lekcii označené ako FOCUS ON MATURITA.

V maturitnom teste a vo vyššie vymenovaných medzinárodných skúškach (čiže aj vo vašej učebnici a pracovnom zošite) sa bude objavovať niekoľko typov úloh. Na nasledujúcich stránkach nájdete užitočné rady a tipy, ako k jednotlivým typom skúškových úloh pristupovať.

Počúvanie (Listening)

AKO POSTUPOVAŤ

- Pred počúvaním si pozorne prečítajte zadanie a všetky otázky/ výroky. Následne sa pokúste odhadnúť obsah toho, čo budete počuť (napr. koľko hovoriacich budete počuť, aké slovné obraty budú asi používať apod.).
- Nezabudnite, že nahrávku si vypočujete dvakrát. Počas prvého počúvania si čítajte otázky/výroky a robte si k nim vlastné poznámky.
- Pred druhým počúvaním si prečítajte otázky znovu a sústreďte sa hlavne na tie, na ktoré alebo nemáte žiadnu odpoveď, alebo si s odpoveďou nie ste istí.
- Počas druhého počúvania si všetko doplňte, prípadne opravte a následne skontrolujte.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Nebojte sa pokiaľ niektorým slovám nerozumiete. K tomu, aby ste úlohu úspešne splnili, nemusíte rozumieť úplne každému slovu.
- Pokiaľ nerozumiete niektorej časti nahrávky hneď na prvýkrát, nevzdávajte sa. Ďalšiu šancu budete mať pri druhom počúvaní. Navyše vám pomôže aj to, že ste porozumeli ostatným častiam nahrávky.
- Nevenujte príliš veľa času otázkam, na ktoré neviete odpovedať. Budete mať možnosť sa k nim vrátiť neskôr. Prejdite radšej k ďalšej otázke.
- Žiadnu otázku nenechávajte bez odpovede. Ak si nie ste istí, pokúste sa odpoveď odhadnúť.

SKÚŠKOVÉ STRATÉGIE

UNIT 1

GRAMATIKA

1 ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ

- Pamätajte si, že otázky sú obvykle kladené v rovnakom poradí, v akom sú v nahrávke radené informácie, ku ktorým sa otázky vzťahujú.
- Pri prvom počúvaní si na otázky stručne odpovedzte vlastnými slovami. Potom porovnajte svoju odpoveď s odpoveďami v ponuke a vyberte tú, ktorá sa s vašou najviac zhoduje.
- Pozor na odpovede, ktoré vyzerajú a znejú takmer identicky ako informácie v nahrávke – často sú nesprávne. Každá z ponúkaných odpovedí sa bude k nahrávke pravdepodobne nejakým spôsobom vzťahovať, ale len jedna bude konkrétnej otázke vyhovovať úplne presne. Všímajte si hlavne synonymá, antonymá viet v zápore.
- Niekedy nie je odpoveď v nahrávke povedaná priamo, ale je nutné odvodiť ju z počutého. Ak si nie ste odpoveďou istý, skúste odpovede z ponuky postupne vyradovať: najskôr vyradte tie, ktoré sú určite nesprávne, potom tie, ktoré sú menej pravdepodobné, až vám zostane len jedna možnosť.
- Pri úlohách vzťahujúcich sa k rozhovoru dávajte pozor, aby sa otázka a odpoveď týkala správneho hovoriaceho. Môžete počuť aj ďalšie z možností v ponuke odpovedí, nebudú však patriť k otázke, na ktorú sa vás pýtajú.

2 VOĽBA Z DVOCH MOŽNOSTÍ – PRAVDA/NEPRAVDA

- Pamätajte si, že otázky sú uvedené obvykle v rovnakom poradí, v akom sú v nahrávke uvedené informácie, ku ktorým sa otázky vzťahujú.
- Pri rozhodovaní, či je výrok pravdivý alebo nepravdivý, vychádzajte viac z informácie v nahrávke, ako z vlastných vedomostí a skúseností.
- Nezabúdajte, že výrok v otázke nebude mať totožné znenie ako informácia v nahrávke. Slová a slovné spojenia budú často parafrázované, nahradené inými tak, aby bol zmysel zachovaný. Všímajte si hlavne synonymá, antonymá a vety v zápore.

3 DOPLŇOVANIE VIET/POZNÁMOK

- V teste sa môžu objaviť úlohy, v ktorých doplňujete vetu alebo poznámku, obvykle jedným až piatimi slovami. Slová, ktoré máte použiť, v nahrávke určite zaznie, ale zvyšok vo vašom súbore odpovedí bude parafrázovaný (tzn. vyjadrený inými slovami).
- Pokiaľ dopĺňate bežné slová, bude uznaná odpoveď s úplne bezchybným pravopisom. Mená môžu byť hláskované, počúvajte preto pozorne. Nepresný

pravopis napr. v zložitých zemepisných názvoch, ktoré neboli hláskované, môžu byť tolerované.

- Pred prvým počúvaním si vety k doplňovaniu pozorne prečítajte, aby ste mali predstavu, o čom nahrávka je. To vám tiež pomôže rozpoznať časť počúvaného textu, v ktorom sa hľadaná informácia pravdepodobne nachádza.
- Snažte sa z viet odhadnúť, aké informácie máte zachytiť – či pôjde o osobu, miesto, číselný údaj, dátum, meno apod. Buďte opatrní – niekedy môžete mať správny odhad, že pôjde napr. o meno. V nahrávke ale môže zaznieť niekoľko mien za sebou a len jedno z nich sa bude do kontextu doplňovanej vety hodiť.

4 PRIRAĐOVANIE ODPOVEDÍ

- V tejto úlohe budete mať zväčša za úlohu priradiť rôzne informácie či výroky k rôznym hovoriacim postavám.
- Je dôležité nezabudnúť, že ponuka odpovedí je navýšená o možnosti, ktoré nevyužijete. Budete ich musieť vyradiť.
- Pokiaľ potrebujete v nahrávke k vyriešeniu úlohy identifikovať osobu alebo miesto, snažte sa pri počúvaní zachytiť typické výrazy obvykle s ľudmi a miestami spájané. Niekedy vám môže pomôcť s nájdením správnej odpovede aj jediná charakteristická fráza.
- Ak máte za úlohu priradiť k určitým častiam nahrávky vždy jednu kľúčovú vetu z daného výberu, snažte sa pre seba zhrnúť obsah každej časti a potom priradiť vetu, ktorá obsahu danej časti najviac zodpovedá.
- Nenechajte sa pomýliť, pokiaľ o rovnakom probléme v nahrávke hovorí viac osôb. Pri výbere odpovede sa sústreďte len na osobu, ktorá je v otázke spomenutá, a na jej postoj. Názor ostatných hovoriacich nie je pre odpoveď na zadanú otázku určujúca.
- Niekedy je lepšie sa počas prvého počúvania zamerať len na hlavnú myšlienku a až potom si prečítať možné odpovede. Vyskúšajte si, ktorá stratégia vám vyhovuje lepšie.

Čítanie (Reading)

AKO POSTUPOVAŤ

- Skôr ako začnete riešiť úlohy v časti venovanej čítaniu, prečítajte si pozorne pokyny. Zadanie úlohy ovplyvní ako najlepšie pri čítaní a práci s textom postupovať.

- Snažte sa rozpoznať, o aký druh textu sa jedná, a odhadnúť, aké informácie môžete očakávať.
- Text si pred odpoveďami na otázky celý prečítajte a urobte si rámcovú predstavu o jeho obsahu. Toto rýchle zoznámenie sa s textom vám neskôr pomôže identifikovať, v ktorej časti máte hľadať odpovede na zadané otázky.
- Všímajte si v texte všetko, čo vám pomôže mu porozumieť – rôzne narážky, odkazy, titulky, prípadne prislúchajúce fotografie a iné vizuálne doplnky.
- Prvá veta v odseku vám napovie, aký bude jeho obsah.
- Podčiarknite si tie časti textu, ktoré sa k otázkam vzťahujú – či už jednotlivé slová, frázy, vety alebo aj celé odseky.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Nesnažte sa porozumieť každému slovu. Pre splnenie úlohy to nie je potrebné. Pokúste sa význam neznámych slov odhadnúť (napr. z kontextu, gramatického tvaru, podobnosti s inými slovami alebo iným jazykom).
- Žiadnu otázku nenechávajte bez odpovede. Ak si nie ste istí, pokúste sa odpoveď odhadnúť.
- Nevenujte priveľa času len jednej čiastočnej úlohe alebo otázke. Pamätajte si, že čas je striktno vymedzený a vy počas neho musíte vyriešiť a zodpovedať všetky úlohy.

1 ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ

- Vyberte časti textu, ktoré sa vzťahujú k zadaným otázkam. Nezabudnite, že môže ísť o časti rôzne dlhé – od jedného slova cez frázu až k celému odseku.
- Sústreďte sa v odseku alebo vo vete na detaily. Nesprávne odpovede sa často líšia od správnej iba v detaile – napríklad sloveso je v inom čase, informácia v ponúkanej odpovedi nie je úplná, prípadne sa zhoduje len čiastočne.
- Pamätajte si, že ponúkané odpovede nie sú doslovnou citáciou z textu, ale sú parafrázované – objavujú sa v nich synonymá a ďalšie opisy.
- Nenechajte sa pomýliť ponukou veľmi podobne znejúcich možností. Len jedna možnosť presne zodpovedá a je tá správna.
- Najskôr vyradte možnosti, pri ktorých ste si istí, že sú nesprávne. Nakoniec zo zostávajúcich možností vyberte tú, ktorú považujete za správnu.

2 VOĽBA Z DVOCH MOŽNOSTÍ – PRAVDA/NEPRAVDA

- Pamätajte si, že otázky sú zvyčajne kladené v rovnakom poradí, v akom poradí sú v texte uvedené informácie, ku ktorým sa otázky vzťahujú.
- Pri rozhodovaní o pravdivosti alebo nepravdivosti výroku sa riad'te výhradne informáciami z textu, a nie svojimi vedomosťami a skúsenosťami.
- Nezabúdajte, že výrok v otázke nebude mať rovnaké znenie ako vety v texte. Slová a slovné spojenia budú často parafrázované, nahradené inými tak, aby bol zmysel zachovaný. Všímajte si predovšetkým synonymá, antonymá a vety v zápore.

3 PRIRAĐOVANIE ODPOVEDÍ

- Tieto úlohy môžu mať viac podôb. Niekedy budete mať za úlohu priradiť podľa opisu rôzne osoby k daným textom či výroky k odsekom v texte. Inokedy riešenie úlohy obsahuje dopĺňovanie viet do označených voľných miest v texte.
- Je dôležité nezabudnúť, že v tomto type úloh je ponuka navýšená o možnosti, ktoré nevyužijete. Budete ich musieť vyradiť.
- Na záver si celý text znovu rýchlo prečítajte a uistite sa, že vaše odpovede dávajú zmysel.

Priradovanie osôb k textom alebo výrokov k odsekom

- Začnite čítaním opisov osôb alebo výrokov a podčiarknite v nich dôležité informácie. Potom to isté urobte aj s druhou časťou textu.
- Nerozhodujte sa unáhle len na základe jediného slova, ktoré sa zdá byť správnou odpoveďou. Nezabúdajte, že hľadaná informácia bude pravdepodobne parafrázovaná.

Doplňovanie viet do voľných miest v texte

- Pred priradovaním si text orientačne rýchlo prečítajte, aby ste si urobili obraz o jeho obsahu. Medzery v texte určené k doplneniu zatiaľ ignorujte. Až následne sa k nim pokúste nájsť zodpovedajúce vety a nimi medzery doplniť. Pomôžu vám slová, ktoré jednotlivým medzerám predchádzajú alebo po nich bezprostredne nasledujú.
- Zamerajte sa na slová, ktoré nejakým spôsobom odkazujú na predchádzajúcu, prípadne nasledujúcu vetu v texte. Napríklad zámeno môže odkazovať na osobu, ktorá je spomenutá v predchádzajúcej vete.

Jazyková kompetencia (Use of English)

AKO POSTUPOVAŤ

- Skôr ako začnete čítať text, pozorne si prečítajte zadanie úlohy a príklad správnej odpovede, ktorý je pri každej úlohe uvedený. Pomôžu vám lepšie pochopiť, ako máte postupovať.
- Pokiaľ má text nadpis, prečítajte si ho, aby ste si vytvorili predstavu, o čom sa v článku píše.
- Pokiaľ sa vyžaduje doplňovanie do medzier v texte, prečítajte si najskôr celý text bez doplnených informácií a snažte sa pochopiť hlavnú myšlienku.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Nesnažte sa porozumieť každému slovu. Pre splnenie úlohy to nie je potrebné. Pokúste sa neznáme slová odhadnúť (napr. z kontextu, gramatického tvaru, podobnosti s inými slovami alebo iným jazykom).
- Žiadnu otázku nenechávajte bez odpovede. Pokiaľ si nie ste istí, skúste odpoveď odhadnúť.
- Nevenujte priveľa času len jednej čiastočnej úlohe alebo otázke. Pamätajte si, že čas je striktno vymedzený a vy počas neho musíte vyriešiť a zodpovedať všetky úlohy.

1 UZAVRETÉ ÚLOHY S VÝBEROM ODPOVEDÍ

- Prečítajte si najskôr celý text, aby ste získali predstavu, o čom pojednáva. Medzerami sa v tejto chvíli nezaoberajte.
- Tento typ úloh overuje vedomosti rôznych druhov slov. Úlohou je napríklad vytvoriť správne frázové sloveso, vybrať vhodný spojovací výraz alebo voliť medzi slovami s podobným významom.
- Pozorne si prečítajte všetky ponúkané možnosti, kým sa rozhodnete, ktorú si z nich vyberiete ako odpoveď.
- Pokiaľ sa rozhodnete pre správnu odpoveď, prečítajte si aj text pred a za medzerami. Môže vám napovedať, ktorý výraz je vhodný (zameriate sa napr. na spojovacie výrazy, zámená, prídavné mená alebo príslovia).
- Nezabúdajte, že vami zvolený výraz sa musí do vety hodiť po stránke gramatickej aj významovej.
- Keď úlohu dokončíte, vždy si text znovu prečítajte a presvedčte sa, že dáva zmysel.

2 DOPLŇOVANIE BEZ PONUKY ODPOVEDÍ

- Prečítajte si najskôr celý text, aby ste získali predstavu, o čom pojednáva. Medzerami sa v tejto chvíli nezaoberajte.
- Tento typ úloh overuje vedomosti rôznych druhov slov. Úlohou je napríklad vytvoriť správne frázové sloveso, doplniť vhodný spojovací výraz, člen, pomocné sloveso apod.
- Než sa rozhodnete pre správnu odpoveď, prečítajte si aj text pred a za medzerami. Napovie vám, ktorý výraz je vhodný.
- Nezabudnite, že vami zvolený výraz sa musí do vety hodiť po stránke gramatickej aj významovej.
- Keď úlohu dokončíte, vždy si text znovu prečítajte a presvedčte sa, že dáva zmysel.

3 ODVODZOVANIE SLOV

- Prečítajte si najskôr celý text, aby ste získali predstavu, o čom pojednáva. Medzerami sa v tejto chvíli nezaoberajte.
- Dobré si premyslite, ako z daného slova vytvoriť nové tak, aby sa do vety hodilo z gramatického hľadiska – či ide o prídavné meno, príslovie apod. Zvážte tiež jeho význam, napr. či ide o slovo s pozitívnym alebo negatívnym významom.
- Majte na pamäti, že okrem doplnenia predpôň alebo prípon môže byť nutné urobiť v slove aj iné zmeny.
- Keď úlohu dokončíte, vždy si text znovu prečítajte a presvedčte sa, že dáva zmysel.

4 TRANSFORMÁCIA VIET

- Vždy si pozorne prečítajte prvú vetu a presvedčte sa, že dobre rozumiете jej významu. Druhá veta, vami doplnená, musí čo najpresnejšie zachovávať význam tej pôvodnej.
- Vetu, ktorú máte doplniť, si tiež prečítajte veľmi pozorne, pretože jej časti majú zásadný vplyv na to, akým spôsobom budete postupovať. Všimajte si všetky zmeny slovesných časov, či je sloveso v jednotnom alebo množnom čísle, či ide o zápor, otázku apod.
- Nezabúdajte, že počet doplňovaných slov je obmedzený. Vždy si doplnené slova spočítajte – ak ich máte priveľa, urobili ste niekde chybu. Skrátene tvary slovíec (napr. don't) sa počítajú ako dve slová, výnimkou je tvar can't.

Písomný prejav (Writing)

V typickej skúškovej úlohe na úrovni B1/B2 máte za úlohu napísať jeden alebo dva krátke slohové útvary. Môže to byť napríklad alebo článok, príbeh, recenzia, správa, esej, neformálny list alebo e-mail. Dĺžka textu závisí na type skúšky. Pri plnení tejto úlohy myslite na to, komu je text určený, a používajte zodpovedajúce jazykové prostriedky. Ďalšie odporúčanie a príklady nájdete v tomto pracovnom zošite v časti nazvanej FUNCTION PHRASE BANK – WRITING na str. 107–108.

AKO POSTUPOVAŤ

- Uistite sa, aký slohový útvar máte napísať. Kým začnete písať, stručne si v bodoch poznačte charakteristické znaky daného útvaru.
- Prečítajte si pozorne všetky informácie, ktoré máte do textu zahrnúť. Zapište si aj užitočné výrazy, frázy a gramatické štruktúry, ktoré sa vám môžu hodiť.
- Pripravte si osnovu – aké informácie zahrniete do jednotlivých odsekov. Pokiaľ máte čas, poznačte si aj niekoľko kľúčových viet.
- Skontrolujte si, či ste do textu zahrnuli všetky požadované informácie.
- Používajte vhodné spojovacie výrazy, aby bol váš prejav zrozumiteľný a aby v ňom myšlienky na seba logicky nadväzovali.
- Dodržujte štýl písomného prejavu tak, aby zodpovedal požadovanému slohovému útvaru (napr. správne použitie formálnych alebo neformálnych výrazových prostriedkov).
- Skontrolujte si, že vaša práca obsahuje úvod, obsah a záver, či ste text usporiadali do odsekov a či ste dodržali predpísaný počet slov.
- Držte sa povoleného počtu slov. Je lepšie kontrolovať počet slov už v priebehu práce a text pritom skracovať alebo predlžovať, ako potom škrtiť, keď je už text spoločne napísaný. Rozmyslite si počet slov, ktoré použijete v jednotlivých odsekoch už pri písaní konceptu.
- Nakoniec nezabudnite skontrolovať gramatiku a pravopis.

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Snažte sa vyhnúť opakovaniu rovnakých informácií, pripravovali by ste sa tak o čas. Opakovanie má vplyv aj na to, koľko slov vám potom zostane z celkového povoleného množstva.
- Snažte sa nepoužívať rovnaké frázy a výrazy viackrát. Uplatňujte bohatú slovnú zásobu a širokú škálu rečových prostriedkov.

- Nepoužívajte neúplné vety. Pre súdržnosť textu sú dôležité úplné a rozvinuté vety, vhodné spojovacie výrazy a rozvinuté súvetia.

Ústny prejav (Speaking)

Príprava na ústnu časť skúšky vyžaduje dobré porozumenie zmyslu a účelu rozhovoru, ktorého sa máte zúčastniť. Pre úspešné zvládnutie ústnych interaktívnych úloh využívajte frázy a slovnú zásobu obsiahnutú v častiach FUNCTION PHRASE BANK – SPEAKING (str. 109–110) a VOCABULARY BANK (str. 111–120). Pomôžu vám aj cvičenia označené ako FOCUS ON Maturita vo vnútri jednotlivých lekcí.

AK POSTUPOVAŤ

- Pozorne počúvajte otázky skúšajúceho. Niekedy sú tieto otázky uvedené vo vašom skúškovom zošite.
- Držte sa danej otázky a pri svojej odpovedi hovorte vždy k veci.
- Pokiaľ si nie ste istí, že ste otázke dobre porozumeli, požiadajte skúšajúceho o jej zopakovanie.
- Ak potrebujete viac času na rozmyslenie, požiadajte skúšajúceho o zopakovanie otázky. Potom ju po ňom zopakujte alebo parafrázujte. Pred zodpovedaním otázky môžete použiť aj výrazy, ktoré vám poskytnú viac času na rozmyslenie – napr. *Let me think...*, *It's difficult to say...*
- V úlohách, kde máte úlohu vyriešiť vo dvojici, myslite na to, že priestor pre vyjadrenie musíte mať obaja. Snažte sa, aby váš ústny prejav v rozhovore neprevládala, ale zároveň aby bol dostatočný pre posúdenie vašej jazykovej úrovne.
- Keď ste vyzvaní, aby ste spoločne s vaším partnerom pri skúške prediskutovali nejakú otázku, spolupracujte s ním a pýtajte sa na jeho názor. Snažte sa, aby váš rozhovor pôsobil prirodzene ako skutočná konverzácia.
- Skúšajúci musí dodržiavať časový limit pre jednotlivé časti skúšky. Pokiaľ vás preruší, je to preto, že hovoríte dlhšie, ako je už treba.
- Snažte sa svoj ústny prejav čo najviac rozvinúť, aby ste neskončili pred uplynutím časového limitu. Je lepšie, keď vás skúšajúci preruší, pretože hovoríte dlho, než keď už nemáte čo povedať.
- Pokiaľ si nemôžete spomenúť na nejaký výraz, nepodliehajte panike. Použite stratégie, ktoré vám pomôžu povedať to, čo máte na mysli (napr. použite slovo s podobným významom alebo vec popíšte).

ČOHO SA VYVAROVAŤ

- Vyhnite sa opakovaniu rovnakých fráz stále dokola. Ukážte, že máte bohatú slovnú zásobu a viete používať širokú škálu hovorových prostriedkov.
- Nesnažte sa naučiť naspamäť vety alebo odpovede na otázky, o ktorých si myslíte, že by vám ich skúšajúci mohol položiť. Hovorte a odpovedajte čo najprirodzenejšie.
- Pri skúške nežiadajte skúšajúceho, aby vám niečo vysvetľoval. Môže vám iba zopakovať otázku.

TYPOVÉ CVIČENIA K MATURITE

Typové úlohy pre prípravu na maturitu nájdete v pracovnom zošite.

Kapitola	Podkapitola	Cvičenie	Kapitola	Podkapitola	Cvičenie
Unit 1	1.1	9	Unit 6	6.1	7
	1.3	3		6.3	1
	1.4	2,3		6.4	2
	1.6	1,2,3,4,5,6		6.7	4
	1.7	4		6.8	1
Unit 2	2.1	8,9	Unit 7	7.1	8
	2.6	1,2,3,4		7.3	5
	2.7	4		7.6	1,2,3,4
	2.8	1		7.7	4
Unit 3	3.1	8	Unit 8	8.1	8
	3.3	3		8.4	3
	3.4	3		8.6	1,2,3,4,5
	3.6	1,2,3,4		8.7	5
	3.7	4		8.8	1
	3.8	1			
Unit 4	4.1	8			
	4.4	2			
	4.7	4			
Unit 5	5.1	6			
	5.3	3			
	5.4	3			
	5.6	1,2,3			
	5.7	5			
	5.8	1			

UNIT 1

GRAMATIKA

SKÚŠKOVÉ
STRATÉGIE

TYPOVÉ CVIČENIA
K MATURITE

ODPORÚČAME TITULY

Exam Activator, Accelerator /
Ročný intenzívny kurz prípravy na Maturitu

Gold Series / Svetový bestseller pre prípravu na skúšky Cambridge English.

My Grammar Lab / Unikátny materiál na výučbu gramatiky – spojenie knihy, extra on-line cvičenia a mobilnej aplikácie

Pearson English Readers /
Zjednodušené čítanie na oživenie a doplnenie výučby angličtiny

Slovak Ventures je výhradný zástupca vydavateľstva Pearson ELT na Slovensku a zároveň distribútor ďalších významných svetových vydavateľstiev. V našom portfóliu nájdete kompletnú ponuku materiálov na výučbu angličtiny, učebnice, slovníky, zjednodušené čítanie, digitálne nástroje, testovanie znalostí.

Nakupujte na e-shope: **bookmall.sk**

Slovak Ventures s.r.o.
Kasalova 6, 949 01 Nitra
objednavky@venturesbooks.com
+421 376 520 261
www.venturesbooks.sk

PEARSON

Partners in Learning